

România, Biserica ei și Europa*

Așteptări, speranțe și temeri — o mărturie ortodoxă

Vreau să mulțumesc celor care m-au invitat și mi-au oferit această posibilitate de a mă întâlni cu prietenii și mai ales cu cei care sunt prietenii României. Sunt bucuros să pot vorbi în numele țării mele și a Bisericii noastre, dar de la început țin să precizez că nu vreau să mă erijez nici în specialist în politică, în economie, în științe sociale, ci doar să fac o mărturie a unui teolog despre Țara și Biserica lui.

Pentru că în perspectiva lui 2007 există o preocupare aparte a noastră față de Europa și probabil că și Europa privește spre țara noastră ca spre un partener real al ei, și apoi, Sibiul fiind în centrul atenției europene în anul 2007, în calitate de gazdă a două evenimente de excepție, ne bucurăm de aprecierea și mai ales de ajutorul celor care stau alături de noi. Cuvintele mele doresc să fie cuvinte de grație, de mulțumire, un răspuns la dragostea tuturor celor care

stau alături de noi.

Câteva cuvinte despre România.

Se vorbește despre un mister, un miracol românesc: țară latină, de spiritualitate răsăriteană, ortodoxă. Odată cu formarea poporului român, s-a născut și religia ortodoxă. Ortodoxia românească are chiar legături directe cu perioada apostolică: Sf. Apostol Andrei a predicat până în părțile Dobrogei, astfel asigurând o succesiune istorică și spirituală Ortodoxiei românești. Asupra poporului român, pe parcursul istoriei au venit mai multe vitregii, care l-au pus la grele încercări. Credința, spiritualitatea poporului l-a menținut și ca neam, și ca reprezentant al credinței ortodoxe. Astăzi 86% din populația țării noastre se declară și este ortodoxă. Ultima luptă, ultima redută pe care țara noastră a biruit-o după ce a suportat o timp de 45 de ani, a fost comunismul. Comunismul a avut două acțiuni malefice asu-

pra poporului. Prima a fost de a rupe legătura cu Cerul, cu Dumnezeu, prin ateism, și a doua, de a rupe orice legătură cu pământul, cu proprietatea vremelnică din lumea aceasta, prin naționalizare și cooperativizare, înstrăinându-i astfel pe oameni de rădăcinile cerești și pământești care-i defineau ca parte a neamului românesc. Prin rânduiala lui Dumnezeu a venit libertatea. Crăciunul anului 1989 a fost, pentru întreaga națiune, cel mai mare dar pe care Dumnezeu i l-a făcut vreodată. Libertatea este un dar de la Dumnezeu. Dumnezeu ne-a creat liberi, persoane libere și responsabile.

(Continuare în pag. a 4-a)

† LAURENȚIU

Arhiepiscop al Sibiului
și Mitropolit al Ardealului

* Cuvântare rostită la Forumul ecumenic al Bisericii creștine din Steiermark, Austria, ce s-a desfășurat între 1—4 febr. 2006.

PASTORALĂ LA DUMINICA ORTODOXIEI

A intrat demult în tradiția Bisericii noastre ca în cea dintâi Duminică a Postului Mare, când ne pregătim să evocăm după cuviință învierea Domnului, să ne aducem aminte de un eveniment cu adevărat mare din isto-

minica de astăzi poartă tocmai acest nume, adică *Duminica Ortodoxiei*.

În această zi înălțătoare care coincide, cum spuneam, cu intrarea în perioada Sfântului și Marelui Post de Paști, noi, membrii Sfântului Sinod am socotit că este potrivit să ne adresăm, fiilor și fiicelor Bisericii Ortodoxe Române, cu un cuvânt părintesc de învățătură și îndemn spre cele bune.

Cuvântul ortodox, dincolo de înțelesul lui confesional, înseamnă în primul rând dreapta credință. Un ortodox adevărat, însă, se caracterizează nu numai prin credință dreaptă, ci și prin fapte pe măsura acesteia. Sfântul Apostol Pavel adresându-se odată credincioșilor din Corint le spunea: „De așa avea atăta credință încât să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sunt”¹. Altfel zis, orice creștin trebuie să creadă cu tărie, dar în același timp să-și îmbogățească viața cu fapte bune. Or, ce alt bine poți să faci decât în primul rând să-ți iubești aproapele și să-l împărtășești de tot binele de care ești în stare.

Acum și aici, noi creștinii din vremea și locul unde trăim, ne dăm seama, fără a voi prin aceasta să rostim un cuvânt de judecată, că într-un anume fel credința noastră s-a împuținată și tot așa dorința de a face binele. Sunt multe necazuri, din cele mai felurite, sunt fără sfârșit lipsurile cu care se confruntă semenii noștri, persistă tragediile din viața atătoră dintre noi. Nu putem să nu ne aducem aminte între altele de inundațiile care s-au abătut asupra țării noastre în cursul anului trecut. Dincolo de acestea însă, viața de fiecare zi este însoțită inevitabil nu doar de nesfârșite lipsuri, ci și de multele lor urmări.

Față de acestea toate, bunul creștin nu poate rămâne nepăsător ci, urmând poruncii apostolice: „*Facerea de bine și dărnicia nu le dați uitării, căci cu jertfe ca acestea se mulțumește lui Dumnezeu*”², așa și noi să ne străduim să facem tot binele de care suntem în stare.

(Continuare în pag. a 2-a)

1. I Corinteni 13, 2.
2. Evrei 13, 16.

Forumul ecumenic al Bisericii creștine, Steiermark, Austria, 1-4 febr. 2006. De la dreapta la stânga: Prof. Dr. Erich Renhart, profesor la Facultatea de Teologie Catolică din Graz; Prof. Dr. Roberta Maierhofer, Vicerector pentru relații internaționale și promovarea femeilor la Universitatea din Graz; IPS Dr. Laurențiu Streza; Prof. Dr. Bert Groen, de la Facultatea de Teologie Catolică din Graz; Ingrid Dullnig, asistent și coordonator de programe în cadrul Superintendenței evanghelice C.A. a landului Stiria; Dr. Andrea Penz, de la Universitatea din Graz.

„Deus caritas est”

Prima enciclică (scrisoare solemnă) emisă de papa Benedict al XVI-lea

În ianuarie 2006, papa Benedict al XVI-lea a emis prima sa enciclică, cu titlul: „*Deus caritas est*” — „Dumnezeu este iubire”, pe care a adresat-o „episcopilor, preoților, diaconilor, persoanelor consacrate și credincioșilor catolici din lume”.

În introducere se spune că titlul a fost preluat din I In. 4, 16, unde citim: „*Dumnezeu este iubire. Cel care rămâne în iubire, rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu în el*”. Într-adevăr, aceasta este cea mai profundă și autentică definiție care a fost dată vreodată Dumnezeirii, a cărei existență este mai presus de orice înțelegere omenească. Prin iubire și din iubire a creat Dumnezeu lumea iar dovada iubirii Sale față de lume este faptul că „pe Unicul Său Fiul L-a dat ca să moară pentru ea” (In. 3, 16). Răspunsul nostru la iubirea jertfelnică a lui Dumnezeu nu poate fi decât tot iubirea. Mântuitorul ne-a încredințat de lucrul acesta când a spus că cea mai mare poruncă din Lege este: „*Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău*” (Mt. 22, 37). La această poruncă preluată din Deut. 6, 4-5, Domnul a mai adăugat-o pe a doua, preluată din Levitic 19, 18: „*Și pe aproapele tău să-l iubești, ca pe tine însuși*”. Iubirea devine astfel „nucleul” credinței creștine, cum se exprimă suveranul

pontif. Într-o lume în care răzburarea, ura și violența sunt asociate uneori numelui lui Dumnezeu, suntem datori să ne aducem aminte că porunca iubirii este primordială și că pe ea trebuie să ne fundamentăm întreaga existență.

Enciclica papală are două părți: prima, cu un caracter mai speculativ, iar a doua cu un caracter mai practic. Titlul primei părți este: „*Unitatea iubirii în creație și în istoria mântuirii*”. Suveranul pontif precizează aici că în pofida faptului că relațiile interumane par a fi construite mai mult pe vrăjmășie și suspiciune, totuși cuvântul *iubire* este cel mai vehiculat; dar și cel mai denaturat în semnificația sa. În filosofia greacă existau trei termeni pentru cuvântul *iubire*: eros, filia și agape. Erosul definește iubirea conjugală, senzuală; filia — iubirea fiască, prietenească, precum iubirea dintre Hristos și ucenicii Săi („*Voi sunteți prietenii Mei*... Mai mare iubire decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” — In. 15, 13-14); agape — iubirea divină intertrinitară, reflectată la nivelul condiției umane ca iubire spirituală, jertfelnică, iubire izvorâtă din credință și speranță. De

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. prof. Dr. DUMITRU ABRUDAN

ria creștinătății și anume biruința dreptei credințe împotriva celor care au interzis cinstirea sfintelor icoane. Au fost unii până atunci care au socotit că icoana este un fel de idol și că de aceea trebuie înlăturată. Conducători ai Bisericii de pretutindeni s-au întrunit la Niceea în anul 787 și deliberând asupra a ceea ce formează datoria unui bun credincios, au hotărât că cinstirea icoanei care reprezintă pe Mântuitorul, pe Maica Domnului, pe Sfinții Apostoli, și pe toți sfinții ține de comportamentul firesc al oricărui creștin și, deci, nu trebuie interzisă. În felul acesta s-a ajuns să se renunțe la unele păreri greșite și să se precizeze care este credința cea dreaptă. Și pentru că dreapta și adevărata credință în limbajul nostru se numește ortodoxă, Du-

Pocăința, cale spre Împărăție

Dramele existenței umane nu se nasc din faptul că avem prea multă sau prea puțină libertate, ci din lipsa de sens, pentru că nu din cauza libertății eșuează omul în tragic și în absurd, ci din cauza faptului că nu are un sens în care să se regăsească și spre care să tindă, însă, ființa umană nu poate deveni propriu său sens, după cum nici universul înconjurător, pentru că privește în ele însele acestea nu sunt decât simple entități finite, și deci, lipsite de orice sens.

Conștient de această sărăcie de sens, omul caută să se regăsească în altceva, care transcende atât propria-i existență, cât și universul din care face parte. Există ceva înlăuntrul nostru, în intimitatea noastră, care ne împinge mereu să ne căutăm împlinirea în acel altceva de dincolo de noi. Este setea ființei umane de Dumnezeu înspre care suntem creați să tindem într-un mod activ „*firea umană având o orientare dinamică spre Dumnezeu*”¹.

Tragicul apare în planul existenței umane din momentul căderii, care în esența ei a echivalat cu o îndepărtare de sensul său genuin. Aceasta explică toate denaturările și perversitățile pe care le-a cunoscut religia pe parcursul istoriei. Prin cădere, orientarea spre divinitate a omului s-a denaturat, pierzându-și claritatea primordială. Toate formele de religie înregistrate până la ivirea creștinismului sunt dovada cea mai elocventă a faptului că omul, chiar rupt de Dumnezeu, a continuat să-L caute, închipuind cele mai bizare și mai fantaste forme, încropindu-și ritualuri dintre cele mai stranii, prin care a încercat să comunice cu El, să umple golul din ființa și din existența sa.

Toate religiile necreștine s-au născut din setea imperioasă a omului după altceva decât el însuși. Pe această cale a forțelor proprii, omul a reușit să atingă anumite performanțe spirituale, și chiar să întrezărească frânturi de adevăr, fără să izbutească însă să ajungă vreodată la deplinătate. Pe cât de nesigure i-au fost încercările în plan spiritual, tot pe atât de dramatice i-au fost și rătăcirile și eșecurile. Toate religiile necreștine s-au dovedit finalmente a nu fi altceva decât simple eforturi „*religiozități în căutarea lui Dumnezeu*”².

Dacă în toate aceste forme de religie omul ocupă poziția centrală, el fiind cel care se străduiește să urce pe calea absolutului divin, eșuând în majoritatea cazurilor în absurd și în tragic, în creștinism lucrurile se schimbă fundamental. Nu omul este cel care-L află pe Dumnezeu, ci *Dumnezeu vine la om*, îl găsește și-l izbăvește din întunericul în care ajunsese. Creștinismul răstoarnă și anulează tot ceea ce a încercat omul să clădească în plan religios, dovedindu-se din această perspectivă o non-religie, sau mai corect spus „o criză a religiilor” (O. Clement).

Evangelia din *Duminica de după Botezul Domnului* (Mt. 4, 12-17) fixează cu precizie cadrele: spiritual, geografic și istoric în care creștinismul își face intrarea în istorie. Există câteva elemente în această pericopă

(Continuare în pag. a 6-a)

Pr. NICOLAE STOIA

1. Pr. I Bria, Spațiul nemuririi, p. 18.
2. N. Crainic, Puncte cardinale în haos, p. 178.

Comunicat de presă

Adunarea Națională Bisericească a aprobat titulatura și întinderea teritorială a Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

Astăzi, 1 martie a.c., la Palatul Patriarhiei, sub președinția Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, s-au desfășurat lucrările Adunării Naționale Bisericești a Bisericii Ortodoxe Române.

Forul central reprezentativ al Bisericii Ortodoxe Române a analizat și a evaluat activitatea bisericească pe plan intern și extern în anul 2005 sub aspect pastoral-misionar, social-caritativ, organizatoric, administrativ, viață monahală, învățământ teologic și religios în școlile de stat, patrimoniu cultural bisericesc, activitate editorial-tipografică, construirea de noi locașuri de cult, relații cu alte culte, legăturile cu românii din jurul granițelor țării și Diaspora, relații externe bisericești etc.

Adunarea Națională Bisericească a aprobat mai multe amendamente ale Sfântului Sinod la diferite articole din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române cu referire la componența și atribuțiile comitetelor parohiale, numirea personalului bisericesc de conducere de la eparhii, alegerea clerului superior, comisiile sinodale și atribuțiile lor, precum și la funcționarea organelor centrale deliberative, administrative și executivă din Patriarhia Română.

Adunarea Națională Bisericească a aprobat titulatura și întinderea teritorială a Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, precum și înscrisura noii Mitropolii pe locul al patrulea în dipticele Bisericii Ortodoxe Române, după Mitropolia Ardealului.

BIROUL DE PRESĂ
AL PATRIARHIEI ROMÂNE

COMUNICAT

În ședința de lucru din 2 martie 2006, desfășurată sub președinția Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, la Reședința patriarhală, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat înălțarea la rangul de Mitropolit a Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului, cu titulatura „Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului și Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului”; locul său în dipticele Bisericii Ortodoxe Române fiind al patrulea, după Mitropolitul Ardealului.

Sfântul Sinod l-a ales pe Prea Cuviosul Părinte Ioan Casian, de la Parohia „Sf. Nicolae” din New York, în postul de Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române în America și Canada, cu titulatura „de Vicina”.

Alegerea a fost făcută la recomandarea Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Nicolae al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române în America și Canada și cu aprobarea Consiliului Eparhial.

Născut în anul 1969, în orașul Comănești, județul Bacău, Părintele Protosinghel Ioan Casian (Liviu-Ionel Tunaru) este Licențiat al Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu (promoția 1993). Între anii 1993—1998 a urmat studii în teologie la Institutele Pontificale: „Flagelazione” din Ierusalim (Israel), „Sf. Anselm de Canterbury” și „Oriental” din Roma (Italia). Între anii 1998—2000 a fost secretar al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale, fiind hirotonit preot și tuns în monahism pe seama Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci” din centrul Franței. Din anul 2003 este preot paroh al Parohiei „Sfântul Nicolae” din New York, Statele Unite ale Americii. A participat la mai multe întâlniri, conferințe și simpozioane ecumenice în Europa și pe continentul american. Vorbește limbile engleză, franceză și italiană.

BIROUL DE PRESĂ ȘI COMUNICAȚII
AL PATRIARHIEI ROMÂNE

„Doamne, prin harul Tău, transformă lumea”

A IX-a Adunare Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericii

— Porto Alegre, Brazilia, 14—23 februarie 2006 —

Adunarea generală este, conform constituției Consiliului Ecumenic al Bisericii (CEB), „forul legislativ suprem” care se întrunește o dată la șapte ani. Delegații: persoane hirotonite, laici, tineri, persoane cu dizabilități și indigeni sunt numiți de bisericile membre, dar există și alte categorii de participanți care nu iau parte la procesul decizional: consilieri (advisers), reprezentanți și observatori ai Bisericilor care nu sunt membre în CEB, sau ai altor organizații ecumenice, oaspeți (inclusiv, începând cu cea de a V-a Adunare generală, persoane de alte religii), reprezentanți mass-media și vizitatori. La Porto Alegre au luat parte 691 de delegați ai celor 348 de biserici membre, dar numărul total al participanților a fost de aproape 4000. Delegația Bisericii Ortodoxe Române a fost condusă de Înalt Prea Sfințitul Părinte Profesor Universitar Doctor Nifon Mihăiță, Arhiepiscopul Târgoviștei.

Adunările generale sunt evenimente majore pentru mișcarea ecumenică. Prin rugăciune, meditație, prezentări, discuții și decizii se oferă cadrul pentru evaluarea activității și identificarea priorităților CEB. Totodată sunt ocazii pentru adâncirea cunoașterii și comuniunii în perspectiva unității văzute a Bisericii.

Prima Adunare generală s-a desfășurat la Amsterdam, Olanda, în anul 1948, când s-a și constituit Consiliul Ecumenic al Bisericii, și a avut ca temă: „Dezordinea provocată de om și planul lui Dumnezeu”, marcându-se astfel realitățile imediat post-belice. A II-a Adunare generală,

(Continuare în pag. a 7-a)

Pr. NICOLAE MOȘOIU
— PARTICIPANT —

Pastorală la Duminica Ortodoxiei

(Urmare din pag. 1)

Trebuie să știm că facerea de bine cea plăcută lui Dumnezeu este numai aceea făcută de bunavole, din bunătatea inimii. Sfântul Apostol Pavel îndemna oarecând pe Corinteni spunându-le: „Fiecare să dea cum socotește cu inima sa, nu cu părere de rău sau de silă, căci Dumnezeu iubește pe cel care dă cu voie bună”, motivând „căci dacă este bunăvoință, bine primit este darul, după cât are cineva, nu după cât nu are”. Așadar, datori suntem și noi să săvârșim fapta bună ca rod al credinței noastre mai ales în vremea de acum când mulți dintre confrății noștri aflați în țară sau în afara granițelor ei au nevoi pe care nu și le pot împlini singuri.

Prin faptele noastre bune ne facem împreună-lucrători cu harul lui Dumnezeu, înaintăm pe calea desăvârșirii noastre sufletești și pregătim mântuirea sufletului nostru.

Pentru această împreună-lucrare, noi, membrii Sfântului Sinod, vă chemăm și în acest an pe toți, harnici și devotați slujitori ai altarelor străbune, pe toți membrii Consiliilor și Comitetelor parohiale, pe episcopii și pe toți bunii credincioși să vă sporiți dragostea voastră față de Dumnezeu, față de Biserica Sa și față de aproapele, prin fapta cea bună a darului pentru Fondul Central Misionar al Bisericii Ortodoxe Române.

Obiceiul acesta, de a se ajuta creștinii între ei e vechi. Încă Sfântul Apostol Pavel organiza colecte pentru săracii din Ierusalim. Darul vostru folosește sfintei noastre Biserici să-și asigure mijloacele materiale pentru ca și în acest an să continue opera sa caritativă, să poată ajuta unele parohii de pe cuprinsul țării, pentru împlinirea unor nevoi ca zidirea, repararea, pictarea sau înzestrarea bisericilor cu cele necesare. Această contribuție apoi ajută Biserica noastră să acopere cheltuielile necesare funcționării parohiilor românești din străinătate, unde trăiesc frați de-ai noștri care doresc să păstreze legătura cu Biserica-Mamă. Tot din această contribuție, în fine, Biserica își continuă buna conlucrare cu celelalte confesiuni în cadrul organizațiilor religioase din lume, pentru realizarea unității tuturor fiilor lui Dumnezeu.

Folosul cel mare al faptei de ajutorare se întoarce însă în primul rând spre fiecare dintre voi, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Voi care dați milostenii, voi câștigați și nu cei care primesc milostenii”.

Urmați așadar, îndemnul Sfântului Apostol Iacov: „Faceți-vă împlinitori ai cuvântului, nu numai ascultători ai lui”, amintindu-vă neîncetat că „Dumnezeu iubește pe cel ce dă cu voie bună”.

Prin aceasta, iubii noștri, sporim în credință, nădejde și dragoste frățească. Prin aceasta se întărește unitatea spirituală a noastră a tuturor în cadrul Bisericii căre-

ia aparținem. Cu puteri mereu înnoite contribuim la mai binele societății în care trăim. Acest lucru este bineplăcut lui Dumnezeu.

Așa vom putea rosti fiecare din noi, senini și liniștiți, împreună cu proorocul Isaia: „O Doamne! Adu-ți aminte că am umblat înaintea Ta întru credințioșie și cu inimă curată, săvârșind ceea ce este plăcut înaintea ochilor Tăi”.

„Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărțirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toți”. Amin!

3. II Corinteni 9, 7.
4. II Corinteni 8, 12.
5. II Corinteni 9, 11-14.
6. Omilia VI la Epistola către Tit.
7. Iacov 1, 22.
8. II Corinteni 9, 7.
9. Isaia 38, 3.

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

† TEOCTIST,

Arhiepiscop al Bucureștilor,
Mitropolit al Munteniei și Dobrogei,
Locțiitor al Cezareii Capadociei
și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

† DANIEL,

Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul
Moldovei și Bucovinei

† LAURENȚIU,

Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului

† TEOFAN,

Arhiepiscopul Craiovei
și Mitropolitul Olteniei

† NICOLAE,

Arhiepiscopul Timișoarei
și Mitropolitul Banatului

† PETRU,

Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei
și Exarh al Plaiurilor

† SERAFIM,

Mitropolitul Mitropoliei Ortodoxe
Române a Germaniei, Europei Centrale
și de Nord

† IOSIF,

Mitropolitul Mitropoliei Ortodoxe Române
a Europei Occidentale și Meridionale

† TEODOSIE,

Arhiepiscopul Tomisului

† NIFON,

Arhiepiscopul Târgoviștei

† PIMEN,

Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

† BARTOLOMEU,

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului
și Clujului

† ANDREI,

Arhiepiscopul Alba Iuliei

† NICOLAE,

Arhiepiscopul Arhiepiscopiei Ortodoxe
Române în America și Canada

† GHERASIM,

Episcopul Râmnicului

† EFTIMIE,

Episcopul Romanului

† EPIFANIE,

Episcopul Buzăului și Vrancei

† CALINIC,

Episcopul Argeșului și Muscelului

† IOACHIM,

Episcopul Hușilor

† CASIAN,

Episcopul Dunării de Jos

† TIMOTEI,

Episcopul Aradului, Ienopolei
și Hălmeagului

† LUCIAN,

Episcopul Caransebeșului

† IOAN,

Episcopul Episcopiei Ortodoxe Române
a Oradiei, Bihorului și Sălajului

† JUSTINIAN,

Episcopul Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmăului

† NICODIM,

Episcopul Severinului și Strehaiei

† DAMASCHIN,

Episcopul Sloboziei și Călărașilor

† IOAN,

Episcopul Covasnei și Harghitei

† GALACTION,

Episcopul Alexandriei și Teleormanului

† AMBROZIE,

Episcopul Giurgului

† DANIIL,

Episcop-Loctiitor (Administrator)
al Episcopiei Ortodoxe Române a Vârșetului

† SOFRONIE,

Episcopul Episcopiei Ortodoxe Române
din Ungaria

† VINCENTIU PLOIEȘTEANU,

Episcop-Vicar Patriarhal

† CIPRIAN CÂMPINEANUL,

Episcop-Vicar Patriarhal

† SEBASTIAN ILFOVEANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† VARSANUFIE PRAHOVEANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† CALINIC BOTOȘĂNEANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

† VISARION RĂȘINĂREANU,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

† GURIE GORJEANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Craiovei

† PAISIE LUGOJANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei

† IRINEU BISTRÎTEANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† VASILE SOMEȘANUL,

Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† SOFIAN BRAȘOVEANUL,

Episcop-Vicar la Mitropolia Ortodoxă
Română a Germaniei, Europei Centrale
și de Nord

† SILUAN MARSILIANUL

Episcop-Vicar la Mitropolia Ortodoxă
Română a Europei Occidentale
și Meridionale

† MARC NEMȚEANUL,

Episcop-Vicar la Mitropolia Ortodoxă
Română a Europei Occidentale
și Meridionale

† IRINEU SLĂTINEANUL,

Arhiereu-Vicar al Episcopiei Râmnicului

† IOACHIM BĂCĂUANUL,

Arhiereu-Vicar al Episcopiei Romanului

† CORNELIU BĂRLĂDEANUL,

Arhiereu-Vicar al Episcopiei Hușilor

† PETRONIU SĂLĂJANUL,

Arhiereu-Vicar al Episcopiei Ortodoxe
Române a Oradiei, Bihorului și Sălajului

† IUSTIN SIGHETEANUL,

Arhiereu-Vicar al Episcopiei Ortodoxe
Române a Maramureșului și Sătmăului

„Fericiți veți fi voi când vă vor ocări și vă vor urmări și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minșind din pricina mea...” (Matei 5, 11)

Grăind mulțimii strânsă pe munte, despre cele ce au de suferit în această lume rea, Domnul Hristos a arătat și răsplată pe care Dumnezeu o va da cu prisosință celor ce se vor sili să împlinescă îndemnurile Lui. Domnul Hristos s-a adresat mai ales ucenicilor Săi, care au ascultat predica sa mesianică, bine știind ce vor avea de suferit pentru aceasta. Se atrage atenția, că așa au suferit proorocii T.V., care nu s-au înspăimântat de grelele cazne la care au fost supuși, bine știind că Dumnezeu le-a răsplatit lor în împărăția cerurilor. Care prooroc n-a avut să sufere pentru modul în care a făcut cunoscută voia lui Dumnezeu?

Ce vom zice despre proorocul Ilie, care prin puterea rugăciunii sale a încuiat cerul, să nu cadă picur de ploaie pe pământ, timp de trei ani și jumătate?

Care i-a fost răsplată genialului Isaia, evanghelistul T.V., care i-a descris viața de

jertfă a Mântuitorului Hristos, cu mai mult de șase secole înainte?

Proorocul Daniil a fost calomniat și din porunca împăratului a fost aruncat în groapa leilor. Prin puterea rugăciunii a astupat gurile leilor și de acolo a fost scos nevătămat. Cu câtă poftă năpraznică însă, aceiași lei, i-au sfâșiat pe cei ce l-au calomniat pe proorocul Daniil, care a ajuns iarăși în grația împăratului.

Proorocul Daniil își făcea cu regularitate rugăciunea adresată lui Dumnezeu, la fereastra deschisă spre Ierusalim. Cu încredere îi solicita să vină în ajutor fiilor poporului ales. Împăratul s-a milostivit față de ei, spre a se putea reîntoarce în patrie.

Proorocul care a făcut trecerea de la T.V. la T.N., a fost Sfântul Ioan Botezătorul, înainte Mergătorul și Botezătorul Domnului nostru Iisus Hristos. Despre el a zis Iisus, că este cel mai mare dintre toți cei

născuți din femeie, în afară de Iisus.

Predica Sf. Ioan Botezătorul era chemarea la pocăință și indemnul de a face fapte vrednice de pocăință. La el la Iordan au venit să se boteze din toate păturile sociale. Au venit oameni de rând, care și-au plâns păcatele. Au venit slujbași în viața poporului, care și-au mărturisit păcatele săvârșite. Cu curaj le-a descoperit păcatele și le-a cerut să facă fapte vrednice de pocăință. Iată, la rădăcina pomului stă stăpânul cu securea. Tot pomul bun face roade bune, iar pomul rău face fructe rele; de aceea pomul rău se taie și se aruncă în foc.

Au venit la Ioan și ostașii, cărora le-a cerut să folosească puterea cu chibzuință. N-a cruțat Sfântul Ioan nici pe cei mari. Pe tetrarhul Irod l-a mustrat, că ține în căsătorie pe soția fratelui său Filip. Pentru această a consimțit să i se aducă pe tipsie capul Sf. Ioan. Iată, cât de scump a plătit el curajul de a fi mustrat el păcatul lui Irod, că

ține în căsătorie pe soția fratelui său Filip.

Potrivit acelor care au calomniat păcatele apostolilor, și lor le revine aceeași osândă. De fapt, tradiția creștină drept mărtorie ne adevărește că — în afara apostolului și evanghelistului Ioan — toți apostolii au murit moarte de martir. Dacă pe Iisus l-au bătut și l-au dat morții, nu puteau ucenicii Săi să aibă un sfârșit mai bun, căci nu este sluga mai mare decât stăpânul său. După sfârșitul prin sabie a lui Iacov cel Mare, au urmat rând pe rând și ceilalți apostoli ai lui Hristos.

Moarte de martir a avut și apostolul Petru, în anul 67 d.H. Fiind urmărit ca să-l prindă, la marginea Romei i s-a arătat Iisus, pe care l-a întrebat: Quo vadis, Domine? — Mă duc la Roma, să mă răstignesc a doua

(Continuare în pag. a 6-a)

Prof. PETRU DUMITREASA

(Urmare din pag. 1)

reținut faptul că în Noul Testament nu se utilizează niciodată termenul *eros* spre a defini iubirea, ci numai termenul *agape*. În schimb, în Vechiul Testament, mai precis în poemul biblic „Cântarea Cântărilor”, găsim doi termeni cu o conotație diferită. Unul este un masculin plural — „*dodim*”, care exprimă ceea ce s-ar putea considera plăcerile, farmecele iubirii senzuale și altul, care este un feminin singular — „*ahava*”, cu o semnificație identică cu grecescul „*agape*”. Cel ce se lasă antrenat înspre zona mai puțin luminoasă a plăcerilor și desfătărilor senzuale, coboară și se autozolează într-un cerc foarte îngust al femerului, în schimb, cel ce năzuiește spre a gusta din frumusețile și bunătățile iubirii jertfelnice, se află într-un permanent urcuș spre spațiul mai larg al eternității.

Filosofia iluministă a reproșat creștinismului faptul de a fi denaturat sensul iubirii, înlocuindu-l pe *eros* cu *agape*. În același ton, filosoful Nietzsche se întreabă retoric dacă nu cumva Biserica, prin poruncile și interdicțiile sa e, a transformat în *amar* cel mai dulce dintre darurile vieții: dragostea.

Suveranul pontif dă un răspuns la aceste acuze arătând că religia, în care iubirea este privită și înțeleasă ca *agape*, nu refuză *erosul*, nu-i sărăcește, ci îl purifică și îl tămăduiește, redându-i adevărata menire. Din Revelație știm că omul este trup și suflet. Dacă el ar ignora că pe lângă suflet are și trup sau dacă ar socoti trupul ca lipsit de valoare pentru că este materie, omul și-ar pierde propria demnitate. Tot așa, dacă pe de altă parte, ar renega sufletul și ar considera trupul ca realitate exclusivă, în mod egal și-ar pierde propria măreție. Iată deci că, în sens creștin, porunca iubirii nu se adresează numai sufletului sau numai trupului, ci omului ca persoană, ca ființă dihotomică, alcătuită din trup și din suflet, a cărei menire este viața de comuniune.

Din referatul biblic despre creație aflăm că după ce l-a creat Dumnezeu pe om, a văzut că nu e bine ca acesta să fie singur și, de aceea, i-a creat un ajutor pe potrivă. Rezultă de aici că omul este menit comuniunii cu altul. Concluzia referatului biblic despre creație întărește și mai mult ideea aceasta: „De aceea — se spune în Facere 2, 24 — va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup”. Numai împreună bărbatul și femeia întruiează simbolul unității, al umanității. *Erosul* rânduit ca lege din actul creației, îl trimite pe om spre căsătorie, spre cadrul firesc al împlinirii propriului destin în această lume. Imaginii unității Treimii celei sfinte și nedespărțite îi corespunde căsătoria monogamică, fundamentată pe iubirea dezinteresată, exclusivă și definitivă.

Faptul că astăzi asistăm la o exaltare a trupului și la o exacerbare a *erosului*, ceea ce înseamnă denaturare a sensului iubirii conjugale, alungându-se spre desfrâu și perversiune, trebuie să ne dea foarte serios de gândit. *Erosul* practicat în afara unirii conjugale și împotriva firii, devine marfă, un lucru pe care îl poți cumpăra și vinde. Omul însuși se transformă în obiect al plăcerii, al abuzului și egoismului. Este dureros că în Europa secolului XXI și nu numai în Europa, ci peste tot în lume se practică traficul de persoane, de ființe umane coborâte la nivelul de marfă, de obiecte ale plăcerii. Ne aflăm evident în fața unei degradări a demnității umane, a unei decadențe care umbrește statutul nostru de ființe purtătoare a chipului lui Dumnezeu, ființe raționale, libere și responsabile. Așa îl înțelege și așa îl prețuiește creștinismul pe om, ca pe

o creatură a lui Dumnezeu menită să se afle permanent pe calea autodepășirii, a renunțării, a purificării și vindecării.

Iisus Hristos, care este iubirea întrupată a lui Dumnezeu, a fost trimis în lume spre a căuta „*oia cea pierdută*”, adică umanitatea suferindă și rătăcită.

Când Iisus, în parabolele Sale, vorbește de păstorul care își caută oia răzlețită, de femeia care își caută drahma pierdută, de tatăl care merge în întâmpinarea fiului risipitor, nu face altceva decât să descrie taina negrăită a întrupării Sale: să-i mântuiască pe oameni, să-i readucă în casa iubirii Părintelui din ceruri. Prin moartea Sa pe cruce Hristos Domnul ne-a oferit pilda iubirii în forma ei desăvârșită, *radicală*, cum o definește suveranul pontif. Coasta străpunsă a lui Iisus explică mai bine decât orice cuvânt ce semnificație poate avea titlul enciclicei papale: „*Deus caritas est*”.

Înălțându-se cu trupul la cer, după sfânta Sa Înviere, Iisus, iubirea întrupată a Tatălui, nu ne-a abandonat, nu ne-a lăsat singuri. El petrece de-a pururi cu noi prin Dumnezeiasca Euharistie, oferindu-ni-se în chip mistic sub forma pâinii și a vinului. Suntem chemați să ne apropiem de potir „*cu credință și cu dragoste*”. Primindu-L pe El, cu „Trupul Său cel Sfânt și cu Sump Sângele Său”, ne unim cu El în dragoste, dar ne unim și cu toți semenii noștri care se împărtășesc din același potir. „Eu nu-l pot avea pe Hristos numai pentru mine”, afirmă suveranul pontif. Il primesc împreună cu alții. Ni se împărtășește tuturor cu aceeași iubire și bunătate. Cuminecarea cu Trupul și Sângele Său mă trage pe mine în afară de mine însumi și mă unește cu El și cu semenii, care și ei au ieșit din ei înșiși la întâlnirea cu El și cu mine. Dumnezeu întrupat ne atrage pe toți la El și ne face părtași ai iubirii sale veșnice. *Agape* — iubirea devine în fața potirului *agapa* — adică masa dragostei la care gustăm hrana cea dătătoare de viață fără de moarte, hrană din care dacă cineva gustă de credință și cu dragoste rămâne viu în veci.

În încheierea primei părți a enciclicei, papa Benedict al XVI-lea pune două întrebări: 1. Cum îl putem iubi pe Dumnezeu, pe Care nimeni nu L-a văzut? Ca să iubești pe cineva trebuie să te convingi de realitatea și va oarea acelei persoane; 2. Iubirea poate fi poruncită? Poate fi impusă? Iubire cu de-a-sila?

Spațiul nu ne îngăduie decât să redăm răspunsurile foarte scurte la aceste întrebări. 1. Într-adevăr, pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut și nici nu poate să-L vadă (să-l perceapă cu simțurile) cum este El în ființa Lui. Dar El ni s-a descoperit prin Fiul, care ne-a încredințat, așa cum l-a încredințat pe Filip, zicând: „Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl... Eu sunt întru Tatăl și Tatăl este întru Mine” (In 14, 9-10). De iubirea Fiului față de noi nu ne putem îndoi, pentru că avem mărturie de netăgăduit că s-a făcut om, a pățit și s-a îngropat pentru noi și-a noastră mântuire. Toate acestea le-a împlinit cu voia Tatălui și cu participarea nemijlocită a Duhului Dumnezeiesc. Răspunsul iubirii noastre trebuie să fie îndreptat și spre Tatăl și spre Duhul. 2. Cât privește întrebarea a doua, răspunsul este că nu ni s-a poruncit să iubim, ci ni s-a făcut dovadă că noi suntem iubiți. Dacă Dumnezeu ne iubește întâi, noi avem datoria să răspundem iubirii Lui. Iubirea cu care El ne copleşte nu este

„Deus caritas est”

interesată, egoistă. Ca atare logica ne determină să răspundem acestei iubiri.

Partea a II-a a enciclicei papale este intitulată: „*Caritas* (Mila, Milostivirea) — *Exercițiul Iubirii din partea Bisericii ca și „Comunitate de Iubire”*”.

Din cartea Faptelor Apostolilor aflăm că prima comunitate creștină din Ierusalim s-a legitimat ca o comunitate a iubirii. Între membrii ei nu era nimeni lipsit pentru că toate le aveau de obște, așa cum sunt bunurile unei familii. Duhul Sfânt, coborât la Cincizecime, a transformat, prin puterea Sa, inima Comunității eclesiale din Ierusalim, încât cei ce o alcătuiau își purtau sarcinile unii altora. Această Comunitate, socotită prima Biserică văzută, constituia un model despre felul în care Pronia cerească voia să transforme lumea într-o singură familie. Spiritul acei comunități s-a pre ungut în istorie, prin toată slujirea Bisericii față de lume. Propovăduirea cuvântului, săvârșirea Tainelor, lucrarea pastoral-misionară și faptele milostivirii creștine sunt expresia iubirii prin care Biserica a urmărit constant „*binele integral al omului*”, cum se exprimă papa Benedict al XVI-lea în enciclica sa. Iubirea a devenit forța care a stimulat Biserica în a nu se limita doar la problemele de natură spirituală, ci a întâmpina cu dăruire și suferințele și nevoile materiale ale oamenilor. Așa se explică alegerea celor șapte diaconi, a căror menire inițială a fost „*slujirea la mese*”, adică hrănirea, din prinoasele aduse, a tuturor celor care mai înainte s-au împărtășit duhovnicește din același potir. Misiunea diaconilor se înscrie astfel ca un *serviciu social*, care nu trebuie socotit neapărat ca o *serviciu spiritual*, rezervat Apostolilor, ci ca o continuare a acestuia. „*Diaconia*” — serviciul iubirii semenului s-a înscris astfel în structura fundamentală a Bisericii. Grijă față de văduve, față de orfani, față de bătrâni, față de bolnavi, față de săraci, față de străini, față de toți cei aflați în dificultăți și neputințe s-a conjugat permanent cu lucrarea sacramentală a Bisericii, cu slujirea liturgică, administrarea Tainelor și propovăduirea cuvântului. Sfântul Iustin Martirul și Filosoful († 155) ne-a lăsat o mărturie cum că nu numai în veacul apostolic ci și după aceea Biserica a îmbinat cele două aspecte ale lucrării ei: cel misionar-pastoral cu cel al slujirii sociale. El ne spune că persoanele cu posibilități materiale aduceau la reședința episcopilor ajutoare materiale, pe care aceștia le distribuiau tuturor celor aflați în suferință și lipsuri. Și Tertulian, care a murit prin anul 220 ne transmite aceeași mărturie despre slujirea caritativă a Bisericii. Din secolele IV—VI avem mărturii despre o lucrare diaconală care s-a practicat în Egipt mai ales de către comunitățile monahale de acolo. Suveranul pontif se referă la mărturie despre aceeași lucrare susținută și în Apusul Europei. Sfântul Ambrozie († 397) și papa Grigorie cel Mare († 604) ne oferă date concrete despre implicarea lor în ajutorarea materială a propriilor fii duhovnicești. S-au încetățenit, în limbajul eclesial, trei termeni privind lucrarea Bisericii: „*kerigma*” (propovăduirea sau vestirea Evangheliei), „*liturgia*” (săvârșirea Tainelor) și „*diaconia*” (serviciul caritabil, slujirea socială).

Alte aspecte prezentate de către suveranul pontif în enciclica sa vizează raportul între *iubire* și *dreptate*, raport extins și la relațiile dintre Biserică și Stat. În această ultimă problemă, papa Grigorie al XVI-lea arată că sferele de responsabilitate ale celor două

realități istorice sunt diferite, dar nu antagoniste ci în relație de reciprocitate. Statul nu poate impune religia, dar trebuie să garanteze libertatea practică ei. Biserica trebuie să se poată bucura de independență și să-și poată împlini slujirea ei în conformitate cu normele credinței, ale adevărului revelat, sprijinind însă dreptatea, moralitatea, demnitatea umană, legalitatea. Cu alte cuvinte, așa cum se exprimă suveranul pontif, ea, Biserica „are datoria de a-și oferi contribuția specifică, la purificarea conștiinței și la formarea morală (etică), pentru ca exigențele dreptății (justiției) să devină comprehensibile (să fie înțelese) și din punct de vedere politic realizabile”.

„Biserica nu poate și nici nu are dreptul să ia în mână .upta politică pentru edificarea unei societăți care să fie cea mai dreaptă posibilă. Ea nu poate și nici nu trebuie să se pună în locul Statului. Dar ea nu poate și nici nu trebuie să stea deoparte în lupta pentru dreptate. Ea trebuie să se implice în această luptă, oferind argumente raționale și revelaționale, trezind forțele spirituale, fără de care dreptatea, care cere de asemenea și renunțări, nu se poate afirma și nici dezvolta”. Trebuie să se țină cont de faptul că nici chiar într-o societate cea mai dreaptă posibilă, *caritas* (iubirea, mila, iertarea) nu poate să lipsească. Nu există nici o ordine dreaptă (justă) a Statului care să poată face superfluu serviciul iubirii. Vor exista întotdeauna suferințe, lipsuri, neputințe care vor pretinde consolarea și ajutorul. Un Stat care vrea să-și asume totul, să absoarbă totul în sine, devine până la urmă o instanță birocratică, care nu poate să asigure esențialul de care omul suferind — orice om — are nevoie și anume — dezvoltarea personală plină de iubire. Nu este nevoie de un Stat care să stăpânească și să domine totul, ci din contră de un Stat care să recunoască cu generozitate și să susțină, în lumina principiului subsidiarității, inițiativele care pot veni din partea diferitelor forțe sociale apropiate oamenilor avizate ajutorului altora. Biserica este una dintre aceste forțe vii. În ea trăiește dinamic iubirea inspirată de Duhul lui Hristos. Această iubire nu oferă oamenilor numai ajutor material, ci în egală măsură și întărire și îngrijire a sufletului, ajutor adesea mai necesar decât susținerea materială. Afirmatia după care structurile drepte ar face inutile operele de caritate ascunde, în realitate, o concepție materialistă, o prejudecată potrivit căreia omul trăiește „numai cu pâine” (Mt. 4, 4) și o convingere care umilește omul și care disprețuiește cu siguranță ceea ce este mai specific uman (partea sa spirituală, n.n.).

În ultima parte a enciclicei, suveranul pontif trece în revistă „numeroasele structuri ale serviciului caritativ în contextul social actual” și prezintă factorii responsabili ai acțiunii caritative a Bisericii. Principali responsabili sunt socotiți episcopii, în calitate de succesori ai Apostolilor. Colaboratorii lor apropiați în această lucrare sunt preoții, diaconii, personalul monahal dar și credincioșii laici. Toți aceștia trebuie să-și împlinească menirea cu iubire dar și cu smerenie, chiar cu umilință, bineștiind că Hristos a ocupat ultimul loc în această lume. Puterea de a ajuta nu poate fi nici merit, nici titlu de orgoliu pentru noi oamenii. Prin noi lucrează Hristos. Tot harul și toată darea cea bună se coboară de la El, care stă de-a dreapta Tatălui. Credința, speranța și dragostea trebuie să însuflețească pe oricine se pune în slujba semenilor săi.

Acestea ar fi principalele coordonate care alcătuiesc cuprinsul primei enciclice a papei Benedict al XVI-lea.

România, Biserica ei și Europa

Așteptări, speranțe și temeri — o mărturie ortodoxă

(Urmare din pag. 1)

Libertatea este însă și o povară greu de purtat, mai ales când este sufocată de false liberalisme.

După Revoluție, procesul de redobândire a bunurilor confiscate de Stat a început și încă continuă și astăzi. S-a obținut o deplină libertate religioasă. Biserica a încercat să-și preia absolut toate prerogativele pe care trebuia să le aibă tot timpul, s-a început o construire sau un proces de refacere și de construire de biserici nemăintălnit în istoria veche și modernă a țării. În școli s-a redobândit dreptul de a preda educație religioasă, s-a impus educația religioasă în toate clasele, de la clasa I până la clasa a XIII-a. Biserica a făcut deja prima evaluare după 10 ani și a obținut rezultate mulțumitoare. Înainte de Revoluție, în țară existau două Facultăți de Teologie, la București și la Sibiu, și cinci Seminarii. Astăzi sunt 15 Facultăți și 35 de Seminarii Teologice.

Cel mai important lucru pe care și l-a preluat Biserica, ca o necesitate firească, este lucrarea social-filantrropică. Comunismul interzisese complet Bisericii accesul pe piața de servicii sociale. Aceasta nu înseamnă că, freatic, ea nu a lucrat în favoarea credincioșilor aflați în dificultate. După ce a depozitat Biserica de bunuri, a preluat toate aceste lucrări în seama Statului, realizând o asistență socială incoerentă și fracturată moral.

Acestea sunt lucrurile pozitive, lucrurile bune, și mai sunt încă multe altele. Trecerea, transferul, perioada de tranziție, a adus însă o mare parte din populație la condiții mai grele de viață. Primul lucru care a șocat societatea în transferul acesta a fost șomajul. Nici Biserica n-a fost pregătită să întâmpine o astfel de transformare socială. Observăm acum o trecere spre un interes personal sporit, în dauna interesului colectiv, interesului obștesc. Aceasta a dus spre progresul unor, îmbogățirea unora, sărăcirea altora, și mai ales printr-un proces extrem de periculos care a născut corupția uneori generalizată. În ultima vreme, am constatat o transformare, o mișcare spre progres, un progres și economic, dar mai ales social, moral. Astfel poate să-și imagineze România un teolog sau un cetățean obișnuit, care trăiește astăzi aceste realități, remarcând că odată cu sporierea morală spirituală a cetățenilor săi, apare și rezultanta economică, poziționată tocmai prin valoarea spirituală pe care o încumbă.

Ce este Uniunea Europeană pentru noi, pentru români?

Pentru marea majoritate a românilor, este o șansă, chiar o șansă unică. Există multe așteptări, multe speranțe, dar în același timp există și temeri. Ceea ce este foarte important, și am primit încurajări din partea prietenilor din toată lumea, este faptul că România nu este o țară săracă, nici spiritual, nici material. Ea are un tezaur prin care poate contribui la Europa, la unitatea ei, spirituală și materială.

Vom încerca să enumerăm câteva așteptări pe care și le pune România în Uniunea Europeană!

Continuarea dezvoltării economice, care aduce bunăstare. Trecerea de la economia centralizată comunistă, la economia de piață s-a făcut cu multe convulsii sociale, în primul rând. Procesul nu este terminat nici astăzi. S-au împărțit uzinele și s-au privatizat. Dar nu toți cei care le-au cumpărat au fost în stare să le repună în funcție, mulți au pierdut, dar a pierdut și țara în același timp, oamenii rămânând fără cele necesare traiului cotidian. Progresul economic aduce după sine locurile de muncă, e sursă de supraviețuire, de aceea el este atât de necesar.

De asemenea, românii așteaptă de la această înnoire, de la intrarea în organismele europene, o dreptate socială impusă și devenită tradiție. Iată de ce, la aceste așteptări adăugăm speranța,

va fi și nouă un model și un sprijin. Ea trebuie să fie urmărită, accentuată și dezvoltată. La temelia doctrinei tuturor Bisericilor se află slujirea lui Dumnezeu și slujirea omului. Fiecare om are chipul lui Dumnezeu de la creație și tinde spre asemănarea cu Dumnezeu, de aceea, fiecare dintre noi suntem datorți să obligăm să privim și la nevoile altora. Doar așa înțelegem sensul creștin al bunurilor: bunurile sunt date nouă spre folosință, nu suntem stăpâni lor. Ele pot deveni „cheie de rai” în câștigarea împărăției.

O altă preocupare a Bisericilor, preocupare comună, vizează tineretul. Și noi avem multe probleme, mai ales cu tineretul care absolvă școala; după ce a urmat o educație religioasă, termină școala și trebuie să găsim

a controlului, printr-o alunecare în libertinaj. De la libertate s-a ajuns la libertinaj. Impotriva oricăror precepte biblice, s-a legalizat prostituția. Homosexualitatea este pusă la rangul de mare drept al unor oameni care sunt de fapt bolnavi, pe care nu trebuie să-i expulzăm, dar nici să-i copulăm sau să-i prezentăm drept modele de viață. Este întotdeauna psihologia minorității: vor să se impună asupra majorității cu toate frustrările lor. Au avut pretenții chiar să-și aibă preoții lor. De la monogamie s-a ajuns la poligamie, la poliandrie. Toate acestea distrug familia și, prin ea, macină Biserica.

Drepturile persoanei, drepturile omului au trecut peste orice normă creștină. Dacă mai înainte conviețuirea a două persoane fă-

eutanasia, etc., toate au repercutii drastice în viața pastorală. Natalitatea a scăzut și la noi simțitor; după noul recensământ este o situație foarte, foarte gravă. Drepturile persoanei primează peste drepturile obștei, a comunităților. Biserica a încercat să dea un răspuns în domeniul biotehnicii; nu teologii, ci un grup de medici, de specialiști, împreună cu teologii, la noile progrese științifice, dar mai ales la cele care încalcă etica creștină. Biserica n-a fost împotriva transplantului pentru salvarea vieții, dar în momentul în care lucrurile depășesc cu totul moralitatea și doctrina creștină, prin manipulare, ea rămâne în așteptare. Nu poate accepta „jocul de-a Dumnezeu” pe care-l propovăduiesc liberalii medicinei moderne.

Mai sunt și alte probleme, și alte piedici, și alte temeri.

În ce privește globalizarea și mondializarea s-au făcut studii și prezentări, și cred că nici ei nici noi nu știm cum va fi și care va fi rezultatul unui proces de lungă durată. Țara și evident Biserica Ortodoxă întâmpină astăzi și un alt proces unic, un fenomen care s-a întâmplat între cele două războaie: fenomenul emigrației. Este un fenomen. Emigrația este de două feluri. Emigrația forței de muncă a celor care doresc să-și câștige viața și să se întoarcă înapoi, pentru ca să-și continue lucrările lăsate acasă; cea mai periculoasă latură, cea mai păgubitoare pentru țară este legată de „exodul creierelor”, a minților luminate, a tinerilor care vin să se pregătească și nu se mai întorc înapoi. Uneori și pentru că nu au la ce și pentru că strălucirea noului materialism îi încântă. Deși remarcă, în timp, că robotizarea îi obosește, rămân dincolo de hotarele țării, din rușine dar poate și pen-

tru aceea că nu le-am transmis suficient de clar chemarea noastră de iubire!

Acestea sunt câteva elemente pe care am dorit să le amintesc ca o mărturie. Există deja un echilibru. Avem multe speranțe, dar în același timp suntem conștienți că va fi o luptă mai grea decât cea pe care am dus-o până acum, în perioada de tranziție. Noi, ca Biserica, nu trebuie să ținem conferințe economice și sociale credincioșilor noștri, ci trebuie să stăm alături de ei, să le dăm curajul și forța necesară să răzbatem împreună și să mergem împreună în această nouă situație pe care ne-o oferă Europa. Rugăciunea și fapta propovăduitoare rămân armele noastre de bază.

La 1 decembrie 2005, de Ziua Națională, am fost invitat la Bruxelles, la Ambasada noastră, la o reuniune, și apoi la o recepție. Am participat la un Simpozion Internațional unde am întâlnit mulți prieteni ai României, nu numai români, ci și mulți prieteni ai României, care ne dau curajul, așa cum ne încurajă și dumneavoastră. Faptul că am venit aici, la Graz, să preluăm ștabela Adunării Ecumenice Europene și să o ducem la noi acasă, este un semn al recunoștinței noastre față de țara dumneavoastră și față de Europa; vă asigurăm că vă luăm și vă purtăm în inimă și vom avea ocazia să răspundem dragostei dumneavoastră față de România cum se cuvine când veți veni la noi.

Vă mulțumesc și mă scuz dacă n-am putut să vă spun mai multe lucruri, nefiind lucruri legate de teologie. Repet, a fost o mărturie a mea, a noastră, a sufletului meu, a unui român și a unui teolog. Arhiepiscopul, căruia nu-i poate fi indiferentă evoluția țării în care Dumnezeu i-a rânduit viața și turma pe care s-o poarte spre mântuire.

Forumul ecumenic al Bisericilor creștine, Steiermark, Austria, 1-4 febr. 2006. Primirea de către reprezentanții Comitetului local de organizare a Celei de a III-a Adunări Ecumenice Europene — Sibiu, 2007, a lumânării ce va fi aprinsă, la Sibiu, cu ocazia deschiderii Adunării.

nădejdea noastră. Rolul Bisericilor din Europa va fi sporit acum. În păstrarea legăturii cu Cerul, ne vom ajuta unii pe alții și sperăm ca toate Bisericile din Europa să stea într-o legătură permanentă. Și există aceste șanse și prin aceste foruri internaționale — avem în anul 2007, la Sibiu, a treia Adunare a Bisericilor Europene. Apropierea dintre Biserică, dintre creștini, ne apropie de Dumnezeu. Ceea ce numim noi astăzi „ecumenism” nu este o formulă nouă. Chiar considerată de unii — chiar și dintre ortodocși — o „ereză a secolului”, ecumenicitatea actuală s-a dovedit o necesitate a ființării socio-umane, nu un moft turistic ci o atitudine de viață duhovnicească în care, afirmându-și prompt identitatea subliniez, în fond, integritatea și alternanța misiunii în Hristos, printre semenii tăi. Care — într-un spasm nestorian fără precedent — negând intruparea lui Hristos au nevoie de noi să le-o re-memoreze prin propovăduire și jertfă activă. Ea trebuie să devină o slujire comună. Există un progres spiritual în apropierea dintre Biserică. Noi am experimentat de veacuri relația dintre diferitele confesiuni care există în România. De la „modus vivendi” „unul lângă altul”, am ajuns la „unul cu altul”, și trebuie să ajungem la „unul pentru altul”. Contribuția esențială a Bisericilor va fi în domeniul sfîrșirii vieții, sfîrșeniei vieții. Moralitatea vieții trebuie să fie întreținută, pentru ca sfîrșenia în Dumnezeu să devină criteriu, și moral și spiritual. Filantropia structurată pe care noi am reîn-cepuit-o iar dumneavoastră o aveți de multă vreme ne

noi metode pastorale pentru a-i urmări și a-i îndruma mai departe. Tineretul este viitorul omenirii, viitorul Europei, de aceea el este considerat extrem de important în pastorală catehume-nală modernă. Ori, proiectul cateheto-pastoral existent deja în Biserica Dum-neavoastră poate fi difuzat, cu punctele de identitate ortodoxă necesare, și în e-tosul misionar al B.O.R.

O altă preocupare a Bisericilor va trebui să se îndrepte asupra familiei. Familia creștină trebuie să fie model și ea este baza educației tineretului. Pentru aceasta ea trebuie remodelată creștin, reasezate în fundamentele ei spirituale.

Care sunt temerile? Sunt și ele destule. Vor fi multe inconveniente și lupta va fi serioasă și grea. Doar cei care nu cunosc situația reală visează la un Rai pe pământ, prin intrarea noastră în Europa. Am observat deja în perioada aceasta de libertate câte lucruri noi au venit și la câte lucruri a trebuit să facem față cu multă greutate. Primul și cel mai greu lucru care apasă asupra noastră și care dăinuie este secularizarea. Bisericile trebuie să se unească, să-și dea mâna și să se lupte cu acest flagel: desacralizarea, secularizarea vieții bisericești. Am urmărit cu tristețe faptul că s-a respins menționarea în Constituția Europei a originii creștine a Europei. Suntem deschiși la conviețuirea cu toate religiile, dar trebuie să cunoaștem și să recunoaștem de unde am venit și să ne recunoaștem originea noastră. Trecerea de la lipsa libertății la libertate s-a făcut printr-o pierdere

ră legalitate, fără un aviz legal era considerată concubinaj, astăzi cei care conviețuiesc împreună pot să-și împartă avutul având deja un certificat de conviețuire. Familia este în mare pericol. Liberalizarea avorturilor, a pruncuciderii, aducându-se argumente medicale sau științifice și mai ales juridice, manipulare embrionului uman,

Cântări la icoana Maicii Domnului

O nouă colecție de muzică psaltică — Axioane împărătești de la Mănăstirea Neamț — poartă semnătura distinsului profesor de la Seminarul Teologic „Veniamin Costachi”, Pavel Lungu.

În 95 de pagini sunt înscrise 30 de cântări (axioane) închinare icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Neamț, „un dar al Împăratului Bizantin Ioan al VIII-lea Paleologul (1425—1448) pentru Alexandru cel Bun (1400—1430), bunicul lui Ștefan cel Mare. Sfânta Tradiție, subliniază autorul acestei colecții, ne spune că, „pelerinii veniți la Neamț erau însoțiți în ziua praznicului de această sfântă icoană și de aceste axioane cântate, la masa oferită în trapeza mănăstirii”.

Paginile cântărilor, în notație psaltică, sunt deosebit de frumos lucrate iar alternanța celor două culori, textul religios și caracteristicile eului, cu cerneală roșie iar neumele cu cerneală neagră, imprimare pe fondul de hârtie „arhivistică”, asigură interpretului o lectură plăcută, îmbietoare.

Axioanele tipărite în această colecție de muzică bisericească poartă, fiecare, în colofonul respectiv, precizarea praznicului la care se cântă: *La Nașterea Maicii Domnului, Înălțarea Sfintei Cruci, Intrarea în Biserică a Maicii Domnului* etc. În majoritatea lor aceste cântări împărătești aparțin însă unor creatori necunoscuți (anoniemi) și numai în două cazuri li s-a putut identifica autorul: *La Muntele Sinai*, de Damian Ieromonahul († după

1680) și *De tine se bucură*, de Visarion Duhovnicul (1794—1844). Colecția de Axioane împărătești este îmbogățită și cu alte două semne de Pavel Lungu: *Ingerul a strigat* (și în limba greacă) precum și *Iubi-Te-voi, Doamne*.

Din textul de introducere (*Prolog*) mai reținem și sublinierea că, „Această sumă de sfinte cântări ne dezvăluie o continuitate a trecutului muzical bisericesc bizantin și adaptarea marilor teme ale muzicii bizantine la specificul poporului român. Ele ilustrează — apreciază muzicologul — geniul Ortodoxiei care are puterea de a fi în același timp sobornicească și națională” (subl. n.).

Reușita acestei ediții se datorește ajutorului material și moral asigurat de înalt Prea Sfinția Sa Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Maica stareță, stăvrofara Mihaela Cosmei de la Mănăstirea Sucevița, sponsorului Gheorghe Avram și traducătorilor de limbă greacă, franceză și engleză. În întregul ei, tipărirea prezentată ar fi avut încă nevoie și de unele precizări precum: sursa de proveniență a fiecărei cântări (fondul de manuscrise, nr. de inv., format etc.); apoi o lămurire cât de sumară asupra felului în care s-a făcut transliterarea și diortizarea textului vechi.

Iată, așadar, o carte ce merită truda și învățătura noastră pentru a da glas acestui tezaur melodic bisericesc inconfundabil.

CONSTANTIN CATRINA

Testamentul lui Emanuil Gojdu

Mecenatul Emanuil Gojdu s-a născut la Oradea în 9/21 februarie 1802, într-o familie de macedo-români. A fost botezat în „biserica cu lună”, azi catedrală a Episcopiei Oradei. Ciclu elementar l-a urmat la școala comunității ortodoxe românești din urbea de pe malul Crișului Repede, clasele liceale la Liceul catolic al călugărilor premonstratensi, iar studiile universitare la Academia de Drept din Oradea și Bratislava — Pojon. A practicat, cu mare succes, avocatura în Budapesta, unde a frecventat, ca și alți români din capitala Ungariei sau aflați acolo pentru studii, salonul literar din casa lui Atanasie Grabovsky, alt macedo-român iubitor de cultură. Aici l-a cunoscut pe Anastasiu Șaguna, student la Drept, viitor mitropolit al Ardealului, cu numele de Andrei. Prietenia dintre cei doi a dăinuit toată viața lor. Avocat renumit, înzestrat și cu un spirit practic de excepție, Emanuil Gojdu reușește, prin plasamente bancare îndrăznețe și investiții în bunuri mobile și imobile, să ajungă la o situație materială înfloritoare, din care i-a făcut părtași, încă de pe când trăia, pe mulți tineri români aflați la studii în Budapesta. Casa sa

era loc de întâlnire pentru mulți dintre aceștia. Se mândrea că este român și ortodox. A militat pentru autonomia bisericească și școlară a românilor, care pe atunci se aflau sub jurisdicția canonică a ierar-

nul Gojdu a militat neobosit pentru afirmarea ființei naționale a confrăților săi de un neam și o lege. Înainte de moartea sa, care a survenit în 23 ianuarie/3 februarie 1870, și-a scris testamentul, prin care lăsa averea sa confrăților săi români ortodocși din Ungaria și Transilvania.

Ajungând această problemă a moștenirii lășate de Emanuil Gojdu, în centrul atenției opiniei publice, redăm în continuare părți alese din acest testament, care începe astfel:

„Toată averea mea, aceea ce va rămâne după plătimea legatelor ... și speselor de îngropăciune ... o testez întreagă acelei părți a nației române din Ungaria și Transilvania, care se ține de credința răsăriteană ortodoxă. Acest legat voiesc a-l constitui într-o *fundațiune perpetuă*, care să poarte numele de „*Fundațiunea lui Gojdu*”; iar pentru administrarea și manipularea ei să fie îndreptățate și nestrămutabile următoarele mele dispozițiuni:

a) După moartea mea se va face un inventar despre toată averea mea, (din ca-

re) să se subtragă sarcinile ce vor mai fi rămase (adică acele părți pe care le-a menționat ca revenind soției sale și unor rude apropiate, n.n.). Apoi, pentru restul, un inventar separat să se transpună (încredințeze, n.n.), reprezentanței fundationale prescise mai jos, ca unui erede (moștenitor, n.n.) universal.

b) Pentru administrarea fundatiunii mele împuternicesc pe următoarea reprezentanță din națiunea română, de religie răsăriteană ortodoxă:

— pe mitropolitul sau arhiepiscopul român de religie răsăriteană ortodoxă (din Transilvania, n. n.);

— pe toți episcopii români de religie răsăriteană ortodoxă din Ungaria și Transilvania;

— pe tot atâta membri laici și peste numărul acestora încă trei onorați bărbați civili, cunoscuți prin onorabilitatea lor ca buni și înțelepți români ortodocși...

c) După ce această reprezentanță va primi, în numele națiunii române de religie răsăriteană ortodoxă, *rămășul fundatiunii* (respectiv inventarul bunurilor, n.n.), acesta, după o controlă (verificare) corespunzătoare, se va depune în cassa (seiful, n.n.) Mitropoliei române ortodoxe și (banii și acțiunile, n.n.) se vor așeza spre fructificare în locuri sigure și solide, între acestea (fiind n.n.) casele de păstrare din Pesta, Oradea Mare, Arad și Sibiu; iar din venitul curat, două din trei părți să se capitalizeze în tot anul și să se mărească prin camelele camelor, respectiv prin veniturile veniturilor, în decurs de 50 de ani de la primire (adică din 1871 până în 1921);

d) din a treia parte a venitului..., să se plătească un oficial purtător de socoteli iar restul sumei să-l împartă reprezentanța fundatiunală ca stipendie (bursă, n.n.) acelor tineri români de religie răsăriteană ortodoxă, distinși prin purtare bună și prin talente, ai căror părinți nu sunt în stare, cu averea lor proprie, să ducă la îndeplinire creșterea și cultivarea copiilor lor. La locul acesta se stabilește, ca principiu general, ca stipendiile să se facă după cerințele impunerilor locale singurate și după gradele școlilor: anume studenților în țări străine (din Europa, n.n.) și în Budapesta, respectiv auditorilor de științe mai înalte să se dea stipendii mai mari ca acelor care studiază în provincie și respectiv în școlile inferioare; stipendiile anuale destinate celor dintâi să nu fie mai mari de 500 fl. și nici mai mici de 300 fl., iar pentru cei din urmă să nu fie mai mari de 300 de fl.

Pentru următoarea perioadă de 50 de ani (1921—1971) Emanuil Gojdu prevede să se capitalizeze 3/5 din veniturile anuale, iar 2/5 să se ofere ca burse studenților și „tinerilor care voiesc a se califica pentru cariera industrială, preotească și învățătorescă”.

În cea de a treia perioadă de 50 de ani (1971—2021) el prevede să se capitalizeze 50% din venituri, iar partea rămasă să fie acordată ca ajutor mai multor studenți, dar și unor preoți și

învățători săraci, cu însușiri eminente, cu familie numeroasă și unor bătrâni lipsiți.

În a patra perioadă (2021—2071) încetează capitalizarea acestor venituri și se alcătuiește un fond de rezervă din a zecea parte a veniturilor anuale.

Restul veniturilor urmau „să se întrebuințeze pentru orice alte scopuri religioase ale românilor de religie ortodoxă răsăriteană... având în vedere prosperitatea și înflorirea Patriei, a Bisericii răsăritene ortodoxe și a nației române”.

În privința membrilor reprezentanței care va administra veniturile fundatiunii, Gojdu prevede ca să nu fie remunerați ci să se achite de îndatorirea lor din conștiință că în felul acesta ajută și ei cu ceva la „înflorirea iubitei națiuni”. De asemenea, mai prevedea că „până când în națiunea română se va înființa, pe cale constituțională, o corporațiune națională, o adunare națională, un congres național, sau alt corp autonom, reprezentanța fundatiunii să dea seamă despre administrarea sa numai publicului (românesc, n.n.)” publicând în presă rapoarte anuale.

În testament se mai precizează și acea că acordarea burselor să se facă prin concurs, cu anunțarea datei concursului.

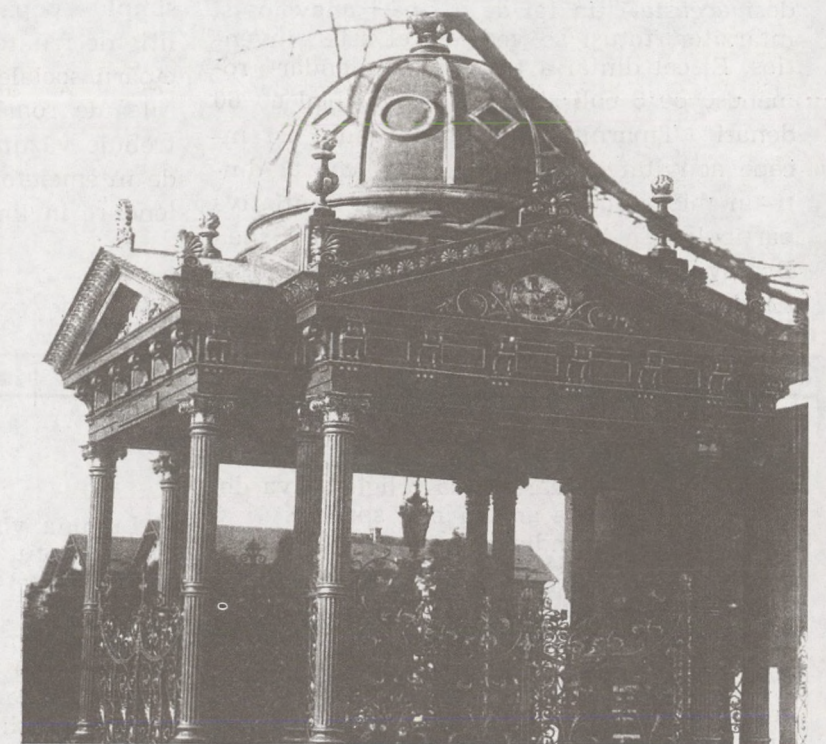
Încă o precizare pe care

la mai multe societăți bancare ungare și mai multe imobile.

Fundațiunea care îi poartă numele a funcționat în felul dorit de autorul testamentului timp de 50 de ani (între 1870—1920), fiind recunoscută de Austro-Ungaria. În 1920, prin prevederile Tratatului de la Trianon, Ungaria urma să cedeze moștenirea Gojdu, Bisericii Ortodoxe Române, fapt ce însă nu s-a întâmplat. Abia în 1937 s-a încheiat un acord definitiv între România și Ungaria privind Fundația Gojdu. Dar a urmat războiul care a zădărnicit punerea în aplicare a acordului. Dominația comunistă a complicat și mai mult lucrurile.

În 1996 s-a constituit o fundație a Bisericii Ortodoxe Române care a început demersurile în vederea reglementării situației Fundației Gojdu.

Lucrurile au luat însă o întorsătură neașteptată, la finele lui 2005, ca urmare a unui acord încheiat între guvernele României și Ungariei privind înființarea unei noi fundații publice bilaterale româno-maghiare, care să se substituie fundatiunii eclesiastice din 1996. Acordul a fost ratificat prin Ordonanța de urgență nr. 183/2005. Deputații din Comisia juridică a Camerei Deputaților au înaintat însă un raport negativ împotriva acestui acord. S-a solicitat intervenția președintelui țării pentru invalidarea acordului, precum rezultă din presa ultimelor zile (A se vedea ziarul „Zi-

Mormântul lui Emanuil Gojdu din Budapesta

o face Emanuil Gojdu: „Pentru ca dispozițiunile acestei testamentare, sub decurgerea timpului să nu se dea uitării, hotărâsc ca testamentul acesta să se citească în toți anii în toate bisericile catedrale române răsăritene, în 9 februarie, calendarul vechi, ca zi a nașterii mele”.

În încheiere se precizează că testamentul s-a făcut în două exemplare, „dintre care unul s-a trimis Păr. Arhiepiscop și Mitropolit gr. ort. Andrei Baron de Șaguna, iar celălalt magistratului liberei regești cetăți Pesta”.

Anul întocmirii testamentului a fost 1869.

(Am găsit textul testamentului la Pavel Cherescu, Un umanist român. Marele mecenat Emanuil Gojdu (1802—1870), București 2002, p. 78—82).

Spre a sintetiza datele prevăzute în testament, vom arăta că Emanuil Gojdu a lăsat ca moștenire românilor ortodocși transilvăneni bani, acțiuni depuse

ua” din 22 februarie 2006).

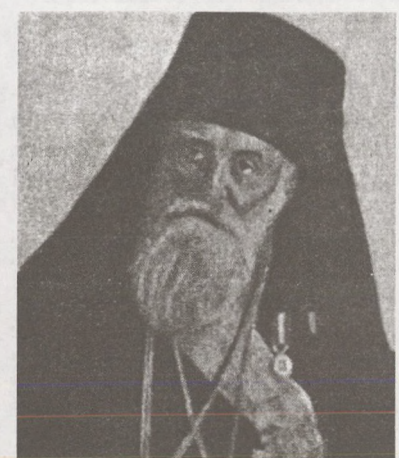
Și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a luat în discuție problema Fundației Gojdu în ședința sa din 9 februarie, hotărând următoarele: „Având în vedere că testamentul lui Emanuil Gojdu prevede clar că întreaga sa avere le revine românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria și ținând seamă că această problemă se dovedește a fi de stringentă actualitate în opinia publică românească, Sfântul Sinod decide ca ierarhii ortodocși din Transilvania și Banat, în calitatea lor de reprezentanți legitimi ai beneficiarilor, să se implice efectiv și eficient în executarea testamentului lui Emanuil Gojdu și în colaborare cu Ministerul de Externe al României, să găsească soluțiile legale și morale pentru rezolvarea acestei probleme”. (Extras din „Comunicatul de Presă” din data de 9 febr. 2006).

Pr. D. ABRUDAN

„Pomenirea lor din neam în neam”

(70 de ani de la adormirea întru Domnul a episcopilor Roman Ciorogariu și Nicolae Ivan)

Se împlinesc în aceste zile 70 de ani de la trecerea la cele veșnice și neîmbrătrânitoare a doi dintre vrednicii ierarhi ai Bisericii, care prin viața și prin strădania lor au adus un plus de strălucire la bunul mers al vieții bisericești ardelen.

† Episcopul Roman Ciorogariu

Au trecut 70 de ani, o viață de om, de când doi corifei străluciți ai apostolatului creștin și românesc s-au mutat la Ierusalimul cel de sus după o viață plină de ostenele și nădejdi puse în slujba ortodoxiei străbune.

În urmă cu 70 de ani, la o diferență de o lună de zile, treceau la Domnul vrednicul de pomenire episcopul Roman Ciorogariu al Oradei Mari, urmat apoi de către pururea pomenitul episcop Nicolae Ivan al nou înființatei Eparhii a Clujului.

Clopoțele bisericilor din Crișana și Cluj dădeau de veste până departe la Sibiu lui Șaguna că cei doi ierarhi luminați au plecat pe calea cea fără de întoarcere.

Plecau amândoi să se odihnească de ostenele lor cele multe și grele puse în slujba sfintei ortodoxii transilvănene aidoma unor mucenici ai credinței.

Lăsau amândoi în urmă fapte și împliniri mărețe

care le poartă amintirea până astăzi și care îi așează între marii ierarhi transilvăneni, ctitori de cultură și zidire traică a sfintei noastre credințe. Amândoi ajunși la vârstele psalmistului plecau dincolo, la întâlnirea cu marele arhiereu Hristos, ca să primească din mâna Lui cununa cea neveștejită a mării.

Plecau de aici încărcăți de ani și de vrednicii, purtând în mâinile lor sfinte, bătătorite de muncă și trudă, ca niște trofee împlinirii lor duhovnicești.

Purta în mâinile sale vlădica Roman de la Oradea lumina cea sfântă a Învierii Domnului cu care i-a primit și i-a îmbărbătat în ziua Sfințelor Paști pe bravi oșteni români ajunși la Oradea ca dezrobitori de neam și hotar. Purta pe mâinile sale rănile făcute de un anarhist ucigaș pe care le-a purtat cu resemnare până la sfârșitul vieții sale și pe care le socotea aidoma rănilor Domnului.

Era înconjurat în chip nevăzut de generațiile de teologi și clerici pe care i-a povăituit în calitate de dascăl pe drumul slujirii Bisericii și a neamului.

Iar vlădica Nicolae Ivan de la Cluj purta pe mâinile sale ca pe un chivot, — asemenea voievozilor din vechime —, marea și impunătoare catedrală a orașului pe care a zidit-o cu mari jertfe și ostenele și care constituie până astăzi fala orașului de pe Someș.

Purta pe brațele sale deopotrivă bisericile cele noi zidite, școala de apostoli — Academia Teologică — și multe alte vrednicii.

Amândoi vlădicii când au fost așezați în scaunele lor n-au găsit aproape nimic, nici la Oradea și nici la Cluj. Dar prin tenacitatea și prin

priceperea lor, au lăsat în urma lor realizări de excepție care le păstrează vie și neîntinată pomenirea până astăzi.

Cu ei s-a împlinit cuvântul Scripturii că toate printr-înșii s-au făcut. Ca doi tovarăși de lupte, de suferințe și izbânzi, cei doi vlădici se odihnesc în catedralele lor episcopale așteptând învierea cea de obște.

De dincolo de mormânt ei veghează asupra clerului și poporului din locurile pe care le-au păstorit și vor fi și acum și până la sfârșitul veacurilor repere morale pentru fiii Bisericii transilvane. Acum la împlinirea celor 70 de ani de când au coborât la „casa cea de lut” a strămoșilor lor adăugându-se marilor dascăli și ierarhi ai neamului nostru românesc, se cuvine să le închinăm un smerit omagiu,

† Episcopul Nicolae Ivan

să depunem la mormintele lor florile recunoștinței și venerației noastre rugând pe Dumnezeu să-i așeze în locașurile dreptilor iar chipurile lor patriarhale să ne fie un imbold întru slujirea Bisericii și a Neamului.

În veci pomenirea lor!

† VISARION RAȘINĂREANU
episcop-vicar
Sibiu

Aniversări

Petcu Șoanul — 300 de ani de la naștere

Brașovul a dat țării oameni de o vastă cultură ce au rămas în memoria înaintașilor ca reprezentanți ai culturii noastre naționale. Una din personalitățile vieții culturale-bisericești brașovene a reprezentat-o Petcu (Petr) Șoanul, tipograf, dascăl și preot al Bisericii Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului. S-a născut la Brașov, provenind dintr-o familie care a jucat un rol însemnat în viața brașoveană și care a dat jurați la Biserica Sfântul Nicolae, atestați încă de pe la sfârșitul secolului XVII: Ioan, Radu, Costea și alții. Din actele unei anchete din 20 ianuarie 1736 întreprinsă în Șchei, de Magistratul orașului Brașov, în cadrul căreia a fost integrat și Petru Șoanul, rezultă că acesta avea la acea dată 30 de ani, deci s-a născut în anul 1706 (conform dr. Emil Micu în revista istorică „Cumidava” nr. 4 din 1970), având acesta „implinindu-se 300 de ani de la naștere. În privința datei morții „Cronica lui Radu Tempea 2 ne spune precis — 1741 mai 31 s-a izbăvit popa Petcu Șoanul” care a trăit 35 de ani (se împlinesc 265 de ani anul acesta).

El a urmat școala românească de la Biserica Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului unde se predă pe lângă cunoștințe temeinice de limba română și diferite limbi ca: greaca, latina și slavona. În 1731, Petcu Șoanul era dascăl la școala românească din Șcheii Brașovului, continuând în această funcție până la 14 decembrie 1735 când a fost hirotonit preot la Biserica Sfântul Nicolae de episcopul sârb de Cruședol — Nicanor Meletievici. Preotul brașovean este autorul primului calendar-almanah de la noi din țară tipărit la o tipografie tot de el construită — era o instalație simplă. Iată cum descrie cronicarul sas Thomas Tartler tipărirea acestuia vrednică cărțur „Un popă valah cu numele Petcu, aici în Șchei fără nici o îndrumare a început să facă o tipografie și să taie litere în plumb, însă nu în mod obișnuit, ci foarte scurt, deoarece le-a lipit pe o scândură și așa a tipărit calendar valah fără ajutorul prese, ci numai cu vâlătuc, deși aceasta-i un fel de a tipări anevoios și întăzitor, totuși se vede că el este inventiv. El cel dintâi a tipărit un calendar românesc pe 3 coli și vinde exemplarul cu 60 denari”. Tipărirea lui Petcu Șoanul își începe activitatea în anul 1731 și constă dintr-un mic atelier organizat din inițiativa particulară a inventivului dascăl din Șcheii Brașovului care urmărea în primul rând să fie de folos poporului român.

Importanța calendarului lui constă în aceea că el marchează începutul pătrunderii elementelor progresiste în literatura noastră. El este prima carte cu caracter laic care a circulat intens în toate ținuturile locuite de români. Dacă mai adăugăm că acest calendar apărut în mai multe serii cuprinde unele dintre cele mai vechi însemnări istorice, agricole și medicale, tipărite în limba română, importanța lui Petcu Șoanul apare și mai evidentă.

De la ultima carte românească tipărită la Brașov în perioada lui Coresi și anume „Evangelhia cu învățătură” sau „Cazania a doua” din anul 1851 și până în anul 1805 când încep să apară cărțile editate de frații Constantin și Ioan Boghici, deci timp de peste două secole, în afară de cele două calendare tipărite în 1733 și 1737 de dascălul Petcu Șoanul „Bibliografia românească veche 1508—1830” nu mai amintește nici o altă carte românească apărută la Brașov. Lui Petcu Șoanul îi revine meritul de a fi primul tipograf român brașovean care a încercat să înlocuiască alfabetul chirilic cu cel latin în tipărirea românească. Acțiunea lui Petcu Șoanul de a înlocui alfabetul chirilic cu cel latin reprezintă un aspect al manifestării inovatoare de mari proporții care a luat naștere în sec. al XVIII-lea la Brașov, constând în introducerea alfabetului latin în scrisul românesc. Centrul acestei mișcări culturale a fost „Școala românească de la Biserica Sfântul Nicolae din Brașov” unde învățarea limbii latine făcea parte integrantă din programul de pregătire al viitorilor preoți și dascăli.

Petcu Șoanul a trăit într-o perioadă zbuciumată de frământări sociale și politice, când românii brașoveni asupriți de patriciatul săsesc, au intensificat luptele lor de eliberare de sub jugul „Magistratului”, idealul lor fiind înființarea unui „Magistrat românesc”. Rezultă de aici că preotul Petcu Șoanul nu a fost un simplu „dascăl” sau un simplu „popă românesc” ci un militant politic de frunte care s-a dedicat cauzei emancipării sociale, politice, economice și culturale ale românilor, și prin această prismă trebuie văzută activitatea sa cărțurărească de întemeietor de tipografie și editor de calendare în limba română.

Preot FAUST REMUS,
Săcele — Brașov

O nouă slujbă arhierească la Dobârca

Duminică, 26 februarie a.c., creștinii parohiei ortodoxe din localitatea Dobârca au avut din nou bucuria de a-l avea pentru a șasea oară în mijlocul lor pe P.S. Dr. Visarion Rășinăreanu, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

Prilejul acestei vizite a fost legat de împlinirea a cinci ani de la sfințirea noii biserici ctitorită de către P.C. pr. sach. drd. Ioan Topârcean.

Localitatea Dobârca se află situată pe Valea Dobârcei care se deschide spre un areal larg ce mai cuprinde Miercurea Sibiului, Apoldul de Sus și toată Valea Secașului.

Din date istorice reiese că localitatea Dobârca este atestată documentar de prin anul 1309. Descoperirile arheologice pun în evidență faptul că această vatră, locuită odinioară de români și sași, ar fi mult mai veche.

În timpurile mai apropiate de noi, compoziția etnică a localității s-a schimbat mult. Din datele statistice culese la 1 iulie 1997 rezultă că în Dobârca sunt 662 locuitori, dintre care trei sași, aproximativ două sute români și 459 rromi.

Această localitate, deși destul de mică, are două biserici. Cea veche se află la marginea satului, unde în prezent sunt cimitirele și pășunea vitelor.

La îndemnul și sugestia P.S. Sale Dr. Visarion Rășinăreanu, din octombrie 1998 au început lucrări majore de amenajarea unui nou lăcaș de cult în centrul satului.

Cu prilejul Nașterii Domnului, la 25 decembrie 1999, în noua biserică s-a săvârșit prima Sfântă Liturghie. În perioada imediat următoare, biserica a fost împodobită cu pictură și cele necesare cultului.

În 18 februarie 2001, biserica a fost sfințită de către P.S. Dr. Visarion Rășinăreanu, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

La împlinirea celor cinci ani de la sfințirea bisericii, preotul paroh Ioan Topârcean a dorit să marcheze această dată printr-o nouă slujbă arhierească. La această slujbă arhierească au mai slujit și P.C. Lațchescu Nicolae, inspector social la Arhiepiscopia Sibiului (care este predecesorul actualului paroh), și P.C. Arhidiacon Vasile Avram de la Catedrala Mitropolitană. Răspunsurile și cântările straine, au fost date de către cei doi tineri studenți teologi Vălean Tiberiu și Băja Radu, precum și de grupul coral de femei, condus de prof. Ioan Gastone.

La vremea potrivită, P.S. Dr. Visarion, după ce a transmis cuvânt de binecuvântare arhierească din partea Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, a rostit un înălțător cuvânt de învățătură, în care a scos în eviden-

ță perioada Triodului și cele trei pericope evanghelice din cele trei duminici premergătoare Marelui Post. În cuvântul său, P.S. Sa a accentuat valorile morale și spirituale ale Sfântului Post, îndemnând credincioșii la smerenie și dragoste.

A mai luat cuvântul P.C. Pr. Lațchescu Nicolae.

În final, parohul locului a remarcat eforturile pentru realizarea în plan valoric a noii biserici. De asemenea, a adus mulțumiri tuturor celor care au ostenit la realizarea noului lăcaș.

De precizat că din localitatea Dobârca sunt originari doi oameni de valoare: preotul cărțurar Dimitrie Cunțan, tatăl poetei Maria Cunțan, și prof. univ. dr. Nicolae Branga, istoric al epocii romane, amândoi mutați în veșnicie.

Ec. IOAN MEȚIU

„Ferițiți veți fi voi...”

(Urmare din pag. a 3-a)

oară! Apostolul Petru a desprins sensul celor de mai sus; a înțeles că lui, lui Petru, i se cade a fi gata să moară pentru Hristos. Și într-adevăr, căzând în mâinile celor ce aveau să-l dea pe el morții, dorința lui Petru a fost împlinită; a fost răstignit cu capul în jos, spre a putea privi cerul până în ultima clipă a vieții sale. De acolo vine toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit.

Apostolul Andrei, fratele ap. Petru, a propovăduit Evanghelia lui Hristos pe pământul țării noastre. Ajuns în Ahaia, și-a încheiat viața, răstignit fiind pe o cruce în formă de X, care a rămas cu numele de „Crucea Sf. ap. Andrei”.

Sf. apostol Pavel a ajuns în mâinile celor care au voit a-l răstigni. Uzând de dreptul de a fi cetățean roman, executorii i-au respectat acest drept și astfel lui Pavel i s-a tăiat capul, în 29 iunie 67.

Apostolii lui Hristos și-au primit răsplata. „Bucurați-vă și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri, că așa au fost răsplățiți proorocii înainte de voi”.

A noua fericire a vizat și pe mucenicii și mărturisitorii credinței creștine, mulți dintre ei au plătit acest tribut pentru dobândirea dobândită în ceruri. Această fericire este independentă de a opta fericire. Mântuitorul Hristos a sădit în sufletele credincioșilor săi dragostea pentru atașamentul desăvârșit al celor ce sunt gata a-l urma, în orice moment, ucenici, mucenici și mărturisitori, cu riscul jertfei supreme, pentru instaurarea împărăției lui Dumnezeu, aici pe pământ, ca și în ceruri.

(Urmare din pag. 1)

evangelic prin care noua religie se va de-
fini în tot ceea ce are ea mai specific.

Mai întâi prin indicarea cu exactitate a locului unde va răsări Lumina, în „Galileea neamurilor”. Se știe că Galileea era provincia iudaică din nord rezultată din contopirea moștenirii triburilor lui Neftali și Zabulon, care ajunseseră cu timpul una dintre cele mai pestrițe și mai cosmopolite dintre provinciile lui Israel. Așa o indică însuși numele său care provine din ebraicul galil ce însemna tocmai „aglomerație, împestrițare, babilonie”³.

Zona respectivă devenise în timp o reprezentare în miniatură a mozaicului etnic din antichitate, o zonă de confluență a mai multor popoare și civilizații. Cucerită și depopulată în anul 732 de către regele asirien Ti-glatfalaras (4 Rg. 15, 29), ea va fi mai apoi repopulată de numeroși greci, precum și de rezidenți din alte neamuri, care locuiau laolaltă cu evreii, fapt care-l va determina pe Teodoret al Cirului să spună că numele respectiv se referea la „toate neamurile”⁴. Or, acest fapt indică caracterul universal al noii religii, anume că toți oamenii, indiferent de apartenența lor etnică, sunt chemați la mântuire. Poporul de care se face pomenire în textul evanghelic, nu se referă la un popor anume ci la întreaga umanitate care aștepta să vină Lumina „și Dumnezeu își va descoperi brațul Său cel sfânt în fața tuturor neamurilor și toate marginile pământului vădă-vor mântuirea de la Dumnezeu nostru” (Is. 51, 10).

Textul ne mai indică apoi, încă un element important prin care ni se relevă caracterul deosebit și atipic al creștinismului, starea sa de absolută noutate și diferențiere. Spre deosebire de strădaniile celorlalte religii întru aflarea lui Dumnezeu și care se vor dovedi în final sterile, creștinismul își descoperă caracterul său de indiscutabilă autenticitate prin faptul că Dumnezeu însuși se pogoară, vine la om, descoperindu-i-Se. Nu omul descoperă Lumina,

ci Lumina vine la om, se așează în lume, răsare. Totul pornește dinspre Dumnezeu, care se face început și temelie al mântuirii omului.

Starea lumii din vremea respectivă era una de criză profundă, de impas și rătăcire, o stare în care se ajunseseră la epuizarea tuturor posibilităților de a se salva. Copleșit de propria-i neputință, de imposibilitatea de a găsi o cale spre izbăvire, omul ajunseseră în starea de derută și neputință totală: „stătea în întuneric... ședea în latura și umbra morții”. Stătea și ședea sunt verbe menite să ne indice starea de impas total al omului, și chiar dacă pentru o vreme s-a luptat să se salveze din această nefericită stare, n-a izbutit altceva decât să se rănească și să se afunde și mai mult în beznă, epuizându-și toate resursele, și în final abandonându-se celei mai cumplite resemnări. O resemnare oarbă, sterilă, lipsită de orice rază de speranță, sufocată de propria-i austeritate, este starea în care realitatea și omul însuși „au devenit materii lipsite de orice sens spiritual”⁵.

Însă faptul că Lumina îi răsare, nu înseamnă că omul va fi izbăvit în mod mecanic, căci atunci i-ar anula libertatea, desființându-l ca persoană, totul devenind un act arbitrar și unilateral. Trebuie ca și omul, la rândul său, să consimtă în mod liber la voința lui Dumnezeu, să I se deschidă și să se înscrie în sensul pe care El vrea să i-l imprime „Dumnezeu este cu noi în timp ce noi suntem cu El; dacă noi îl căutăm, El ni se va descoperi, dar dacă-L vom părăsi și El ne va părăsi” (2 Par. 15, 2).

Dumnezeu-Lumina vine la om, I se înbie ca singura nădejde de mântuire, dar ea nu poate să rodească dacă noi rămânem opaci și închiștiți. Ca să ne poată scoate din această stare, Dumnezeu ne face o invitație prin care ne indică calea de ieșire din impas: „Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor!”

Pocăința, cale spre Împărăție

Dar ce legătură poate să existe între Lumina și pocăință? Pocăința este actul prin care omul se transcende pe sine, trece dincolo de sine, depășindu-și propriile-i îngustimi și tenebre, și I se oferă. I se deschide lui Dumnezeu. Nu te poți deschide însă lui Dumnezeu, numai dacă mai întâi El s-a atins de sufletul tău, dacă Lumina n-a răsărit înlăuntrul tău.

Pocăința se naște din lumina lui Hristos. Ne schimbăm cu adevărat, ne pocăim în măsura în care ne lăsam pătrunși de Lumina. Pocăința nu este nicidecum un act unilateral, care pornește dindecum om spre Dumnezeu, nici nu este simpla întâlnire dintre căutarea omului cu căutarea lui Dumnezeu, sau răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu, ci întâlnirea dintre căutarea lui Dumnezeu cu căutarea omului provocată de Dumnezeu, răspunsul omului provocat de chemarea divină. Acesta este misterul pocăinței, inefabilul ei, iar fără acest aspect ea își va pierde orice rațiune, dezbrăcându-se de orice nuanță de sacralitate, rămânând doar o biată sforțare omenească prin care încercăm să ne contabilizăm scăderile fără să reușim vreodată să ajungem la un liman. Fără Lumina orice strădanie a omului de a se salva din ghearele întunericului, de sub imperiul păcatului, va rămâne un simplu act uman de autocunoaștere și autoperfecționare, dar prin aceasta am ieșit cu totul din spațiul sacralului și ne-am mutat în domeniul psihologiei, ceea ce este cu totul altceva.

Pocăința se naște din lumina lui Hristos, de aceea se mai numește și *iluminare* și începe din momentul în care Lumina răsare înlăuntrul nostru, iar noi înșine începem să devenim purtători de Lumina. Abia din acest moment începem să ne vedem în adevărata realitate, cu toate turpitudinile și umbrele. Simplul fapt că Lumina vine la noi nu înseamnă că suntem izbăviți, ci ni se cere să devenim noi înșine următori ai Lu-

minii, purtători de Lumina, să devenim Lumina „cel ce-Mi urmează Mie nu va umbla în întuneric ci va avea lumina Vieții” (In. 8, 12). Numai dacă ai primit lumina lui Hristos poți începe să te vezi în adevărata ta stare, fără să cazi în deznădejde, pentru că înaintea noastră nu se află un ideal rece și impersonal, ci o Persoană care s-a numit pe sine „Calea, Adevărul și Viața” (In. 14, 6), și care dorește să ne ridice cu Sine „Eu, Lumina am venit în lume, pentru că tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric” (In. 12, 46).

Dacă ne vom rezuma doar la aspectul strict personal al pocăinței, înțelegând-o ca pe o relație exclusivă între mine ca persoană și Dumnezeu, riscăm să o denaturăm, și să o lipsim de sens, pentru că ea trebuie să aibă o finalitate mult mai generoasă decât aceea de a mă salva numai pe mine ca individ. În Evanghelie se spune „pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor!”, deci faceți pocăință nu doar cu scopul de a vă salva pe voi înșivă ci, prin pocăința voastră înscrisieți-vă într-un sens mult mai mare și care vă transcende pe voi ca indivizi. „Dumnezeu a mântuit lumea prin aceea că a descoperit din nou în lume scopul ei: Împărăția lui Dumnezeu”⁶ și numai privită din această perspectivă existența umană dobândește sens și consistență, și se justifică numai în măsura în care se dorește împlinită în acest scop major. Fără această tensiune către împărăția lui Dumnezeu ea s-ar dovedi lipsită de orice sens. Intrăm în împărăția cerurilor nu rupți de ceilalți sau de universul înconjurător, ci în măsura în care ne aflăm în comuniune cu ei și cu întreaga făptură, purtându-i cu noi spre acest scop suprem.

3. N. Steinhardt, Dăruind vei dobândi, ediția I, p. 152.

4. Arhiep. Bartolomeu V. Anania, Sf. Scriptură, Buc. 2001, p. 899, nota c.

5. Pr. I. Bria, op. cit., p. 21.

6. Pr. Al. Schmemmann, Euharistia, taina împărăției, p. 67.

„Doamne, prin harul Tău, transformă lumea”

(Urmare din pag. a 2-a)

Evanson, S.U.A., 1954, în plină epocă a „războiului rece” a avut ca temă: „Hristos — Speranța lumii”. New Delhi, India, 1961, a găzduit cea de a III-a Adunare generală, tema: „Iisus Hristos — Lumina lumii”, fiind adecvată și datorită incorporării Consiliului Misionar Internațional și primirii a 25 de noi membri, printre care și Bisericele ortodoxe aflate sub regim totalitar, și biserici din noile state independente. A IV-a Adunare generală, Uppsala, Suedia, 1968, având ca temă: „Iată, Eu fac toate lucrurile noi”, a fost marcată de continuarea extinderii numărului de membri, dar și de Conciliul al II-lea Vatican care a făcut posibilă participarea observatorilor catolici și discutarea dezvoltării cooperării. A V-a Adunare generală, Nairobi, Kenya, 1975, a avut ca temă: „Iisus Hristos eliberează și unește”, fiind prima adunare generală pe continentul african, dominat de exploatare și de conflicte inter-etnice. A VI-a Adunare generală, Vancouver, Canada, 1983, a însemnat accentuarea rugăciunii comune, prilejuită și de convergența teologică BEM (Baptism, Eucharist, Ministry) împreună cu experimentul ecumenic „Liturgia de la Lima” (1982); amenințarea nucleară și neo-colonialismul au inspirat tema: „Iisus Hristos — Viața lumii”. A VII-a Adunare generală, Canberră, Australia, 1991, a avut ca temă invocarea Persoanei Duhului Sfânt: „Vino, Duhule Sfinte — reînnoiește întreaga creație”; s-a acordat multă atenție problemelor indigenilor într-o perioadă când, chiar dacă foarte târziu, se aborda serios tema „Evanghelie și culturi”, dar, la aceeași adunare generală, s-au și provocat crize prin tendințele sincretiste, prin limbajul inclusiv, prin presiuni ale mișcării feministe și mai ales prin exacerbarea manifestării grupurilor minoritare sexuale. Bisericele ortodoxe au reacționat vehement, două, cea din Bulgaria și cea din Georgia, s-au retras din CEB, dar a VIII-a Adunare generală, Harare, Zimbabwe, 1998, a instituit Comisia specială pentru participarea ortodoxă la Consiliu, care a reușit să elimine principalele probleme inacceptabile pentru ortodocși. Tema de la Harare a fost „Întoarceți-vă la Dumnezeu întru bucuria speranței”. Atunci s-a sărbătorit și jubileul Consiliului, bucuria Adunării fiind augmentată de prezența președintelui Africii de Sud Nelson Mandela, care s-a adresat plenului.

Tema celei de a IX-a Adunări generale este o rugăciune de invocare a harului transformator al lui Dumnezeu, Sfânta Treime. Este și un răspuns la tema Forum-ului Social Mondial (World Social Forum): „O altă lume este posibilă” desfășurat recent în același loc. La Dumnezeu toate sunt cu putință, iar o transformare în bine și de durată se poate realiza doar sinergic.

Rugăciunea de deschidere a Adunării generale a evidențiat această idee. S-a invocat lucrarea transformatoare a lui Dumnezeu, dar s-a și exprimat, de către fiecare regiune a lumii prin intermediul celor prezenți, lamentația, sau, respectiv, căința sinceră pentru tot răul îndurat, sau săvârșit. Cei din Europa ne-am rugat zicând: „Venim din țări cu multă diversitate și multe contradicții. Venim fiind conștienți de bogata noastră moștenire: civilizație, cultură, cunoaștere și spiritualitate — o tradiție a vieții: libertate, democrație și progres uman; dar, suntem deplin conștienți că purtăm și o tradiție a morții: războaie, cuceriri, exploatare, rasism și genocid. Astăzi, pe măsură ce Europa face eforturi pentru a fi un loc mai bun pentru toți oamenii, ne înfățișăm înaintea Ta cu strigătul celor lăsați în urmă de prăpastia crescândă dintre cei bogați și cei săraci, mai ales în Europa de Răsărit... Aducem și strigătul celor care vin în Europa ca emigranți de pe alte continente și sunt puțin respectați ca oameni, și strigătul celor care sunt victimele rasismului în societățile europene...”. Impresionantă a fost și „nostra culpa”, „spovedania colectivă publică” a participanților din America de Nord: „... Mărturisim că am călcat cu pași grei pământul; am exploatat resursele sale. Noi, ai căror strămoși provin din națiuni îndepărtate, nu am iubit indigenii (First Nations) cum ne-am iubit pe noi înșine, nici nu am respectat vreo altă etnie așa cum am respectat-o pe a noastră. Am fost mulțumiți să împărțim profiturile rezultate din sclavie și opresiune. I-am dominat pe alții prin religie, limbă, comunicare în masă, economie și prin forța armelor. Eliberează-ne, Doamne, de păcatul rasismului. Eliberează-ne de dorința de a spolia pământul. Eliberează-ne de setea de violență. Eliberează-ne de foamea de răzbunare. Eliberează-ne de dorința de a fi imperiu. Eliberează-ne de flagelul războiului. Eliberează-ne de satisfacția de sine și de adorația de sine...”. Într-un emoționant cuvânt adresat la sfârșitul rugăciunii de deschidere, P.F. Arhiepiscop Dr. Anastasios al Tiranei și întregii Albanii a vorbit despre intervențiile transformatoare ale Sfintei Treimi, despre problema sărăciei, violenței, dar și despre puterea mistică a smerei, despre iubirea sacrificială, despre faptul că acțiunea transformatoare trebuie să fie însoțită de bucurie și doxologie. Amintim faptul că Albania a fost declarată primul stat ateu din lume, dar din 1990 au avut loc schimbări radicale, peste 100 de biserici și mănăstiri noi, la o populație creștină de 1.500.000, școli teologice, 200 de preoți hirotoniți dintre locuitorii țării, o catedrală și un centru sinodal în construcție în Tirana, asistență educațională și medicală, toate sub îndrumarea P.F. Anastasios.

Atmosfera creată la rugăciunea de deschidere împreună cu modificarea modului de a lua decizii, nu prin vot, care poate produce o stare conflictuală, ci prin consens, au determinat un ethos al Adunării cu totul deosebit. Metoda de luare a deciziilor prin consens se întemeiază teologic pe faptul că CEB este o comunitate de credință, în care tuturor părților le sunt conferite de Sfântul Duh diferite daruri, toți fiindu-și reciproc necesari. Pe de altă parte, participanții se străduiesc să discearnă voia lui Dumnezeu, prin invocarea asistenței Sfântului Duh. Cei ce nu sunt de acord cu o decizie sunt ascultați cu atenție și poziția lor este consemnată în procesele verbale. Consensul împreună cu modul de a ne ruga la întruniri ecumenice au constituit fondul Raportului Comisiei Speciale pentru participarea ortodocșilor la CEB

(v.trad.rom. în Revista Teologică, Sibiu, nr. 4/2003 și nr. 1/2004), și prin urmare, adoptarea lor constituie un succes pentru noi și un imbold de a fi mai eficienți în mișcarea ecumenică.

În mesajul adresat participanților, P.F. Patriarh Bartholomeu I al Constantinopolului a accentuat faptul că: „Patriarhia ecumenică este angajată față de CEB și față de mișcarea ecumenică în general. Patriarhia va continua să ofere mărturia sa și va împărtăși bogăția tradițiilor sale în căutarea unității dintre Bisericele creștine, participând la toate eforturile în vederea reconcilierii și păcii, și protejării creației care este un dar al lui Dumnezeu încredințat omenirii”. Iar S.S. Papa Benedict al XVI-lea a subliniat importanța de a fi conștienți de: „credința noastră baptismală comună în Dumnezeu Cel Unul în Treime”, datorită căreia „căutăm căi pentru a coopera și mai eficient în misiunea de a mărturisi iubirea lui Dumnezeu”. În continuarea mesajului, suveranul pontif a dat asigurări privind intenția Bisericii Catolice de a continua un parteneriat solid cu Consiliul Ecumenic al Bisericilor. În mesajul său, arhiepiscopul de Canterbury, Dr. Rowan Williams, a menționat faptul că și activitatea Adunării trebuie să se transforme, dar și bisericele și viitorul rol al CEB. Bisericele trebuie să se implice în menținerea păcii în lumea aflată în rapidă schimbare.

Raportul moderatorului CEB, Catholicosul Ciliciei, S.S. Aram I a introdus tema Adunării prin referințele scripturistice la harul divin. În Sfânta Scriptură cuvântul har (în ebraică *Q'en* și în greacă *Charis*) înseamnă bună-voință, compasiune, iubire, milă, dar, și frumusețe manifestată prin „harul cel de multe feluri” al lui Dumnezeu (I Pt. 4, 10) și prin „faptele Lui minunate” (Isaia 63, 7—9). Harul transformator al lui Dumnezeu s-a manifestat deplin în evenimentul — Hristos, iar prin Sfânta Euharistie continuă să fie o realitate vie și de viață dătătoare. În continuare a vorbit despre contextul latin-american, programele CEB, schimbarea paradigmelor eclesiale, păstrarea identității în contextul pluralismului etnic și religios, noua eră a istoriei ecumenismului, zidirea comuniunii — o prioritate ecumenică, schimbarea modului de a lua decizii, procesul reconstrucției mișcării ecumenice, violența — o preocupare ecumenică majoră, tineretul — promotorul unei noi direcții în ecumenism. Biserica divizată — a avertizat moderatorul CEB — nu poate oferi o mărturie credibilă în lumea fărămișată, și nu se poate opune forțelor dezintegratoare ale globalizării. „Bisericele trebuie să învețe să vorbească într-un singur glas și să-și redescopere vocația profetică”. Numai o Biserică eliberată de propria sa captivitate, o Biserică aflată în dialog creator cu lumea înconjurătoare, o Biserică ce înfruntă cu îndrăzneală problemele timpului poate deveni un izvor viu al harului dătător de putere, transformator și tămăduitor al lui Dumnezeu. „În dialogul inter-religios, adevărurile noastre de credință nu pot fi negociate. Totuși afirmarea fidelității noastre față de Hristos, nu trebuie să excludă angajarea în dialog și colaborare cu persoane de alte religii”. Proliferarea noilor organizații și dezvoltarea dialogurilor teologice bilaterale trebuie să fie însoțite de eforturi susținute pentru asigurarea „unității, deplinătății și integrității” mișcării ecumenice. Cei tineri sunt chemați să reînnoiască mișcarea ecumenică, prin fidelitate față de exigențele Evangheliei și prin remodelarea viziunii asupra unității creștine la început de secol.

Raportul secretarului general, rev. dr. Samuel Kobia, metodist originar din Kenya, a avut ca titlu „A festa da vida” și a tratat despre mișcarea ecumenică ce trebuie:

- să fie fundamentată din punct de vedere spiritual;
- să ia în serios formarea ecumenică și tineretul;
- să îndrăznească să lucreze pentru o justiție transformatoare;
- să așeze în centrul activităților relațiile de comuniune;
- să-și asume riscuri pentru a dezvolta modalități noi și creatoare de a lucra.

În viziunea secretarului general, mișcarea ecumenică nu trebuie să fie limitată la cei ce aparțin CEB. Conceptul de transformare este central pentru Adunare. S-a vorbit despre transformarea vieții spirituale prin rugăciune și acțiune comună și prin modalitatea de luare a deciziilor prin consens, care înlocuiește stilul parlamentar, urmărindu-se nu doar procesul decizional, ci și cel al discernământului spiritual. Șeful executivului CEB a făcut apel la conducerea Bisericilor să se dedice educării și consilierii tinerilor: „Tinerii au nevoie de ocazii pentru a face experiența bucuriei de a lucra și a se ruga cu cei de alte tradiții și care aparțin altor contexte... Trebuie să învățăm din modelele înnoitoare și dinamice ale mișcării ecumenice pe care le pot preda tinerii”.

S-a referit de asemenea la numeroase domenii în care Bisericele trebuie să conlucreze, cum ar fi oferirea de soluții privitoare la globalizarea violenței, la sărăcie și problema datoriei țărilor slab dezvoltate, la flagelul HIV/SIDA, la instabilitatea din Africa. Este șocant să afli faptul că într-o epocă în care ar fi suficientă hrana pentru toți locuitorii

rii planetei, 852 de milioane de oameni suferă de foame, mai mult cu 10 milioane decât în anul 2003. În fiecare zi 25 000 de persoane mor de foame; în fiecare zi peste 16 000 de copii mor de foame și de sete, unul la fiecare cinci secunde. Totodată, schimbarea climatei este cea mai gravă amenințare la adresa omenirii.

Teama, neliniștea și incertitudinea în relațiile dintre Biserici pot fi depășite prin îmbunătățirea „calității relațiilor” dintre acestea, dar și dintre Bisericele și organismele creștine și religiile lumii, prin încurajarea unei „mărturii comune”. Stringența reconfigurării mișcării ecumenice este evidentă, de aceea s-a reînnoit invitația CEB adresată Federației Mondiale Luterane și Alianței Mondiale a Bisericilor Reformate și altor organizații creștine mondiale de a avea o Adunare generală comună în următorul deceniu, iar apoi, chiar să aibă toate Adunările generale împreună.

Laureatul premiului Nobel pentru pace, arhiepiscopul din Africa de Sud, Desmond Tutu, a afirmat, într-un vibrant cuvânt adresat Adunării, în cadrul plenarei despre unitatea Bisericii, că „putem fi oameni doar împreună”. „O Biserică unită nu este o opțiune suplimentară” ci este „absolut necesară pentru mântuirea lumii lui Dumnezeu”. Vorbitorul a adus calde mulțumiri CEB și în special Programului său pentru Combaterea Rasismului, care a contribuit la dispariția regimului de apartheid în Africa de Sud. CEB „a demonstrat grija lui Dumnezeu pentru unitate, pentru armonie, pentru comuniune”.

Arhiepiscopul de Canterbury, Dr. Rowan Williams a vorbit Adunării în cadrul plenarei despre identitatea creștină și pluralismul religios. Creștinii ocupă, într-o lume a pluralismului convingerilor, un loc „atăt promițător, cât și foarte riscant”. Trebuie respinse eforturile agresive de a-i converti pe cei de alte credințe, spunând: „Nu suntem chemați să câștigăm competiții sau argumente în favoarea „produsului nostru” pe o piață religioasă”. A amintit apoi cu admirație despre „curajul cu care creștinii continuă — în Egipt, în Pakistan, în Balcani, și chiar în Iraq — să caute căi pentru a lucra împreună cu semenii necreștini”. Există încă multă violență împotriva creștinilor în zonele amintite, dar și în India și în alte regiuni. În privința dialogului inter-religios liderul spiritual al tuturor anglicanilor a spus că există două poziții nefolositoare: una este aceea de a pretinde deținerea exclusivă a adevărului, iar cealaltă de a spune că toate religiile sunt la fel de bune. Este de notat faptul că Arhiepiscopul de Canterbury a fost implicat în dialogul cu musulmanii, în special după începerea războiului din Iraq și a făcut eforturi majore pentru a nu transforma un război ce are un evident caracter economic, într-unul religios, între creștini și musulmani, care ar fi devastator. Este de notat că la Porto Alegre au fost invitați și reprezentanți ai marilor religii ale lumii, unii dintre ei s-au adresat cu emoție plenului. Să nu uităm că ne aflăm în plin deceniu consacrat de CEB depășirii violenței, și conflictele stimulate de cei rău-voitori pe tema diferențelor religioase sunt cele mai periculoase. Nu avem alternative la dialog și colaborare pașnică.

În cuvântul său adresat plenului, președintele Braziliei, Luiz Inacio Lula da Silva, a mulțumit de la început CEB pentru conducerea eforturilor în vederea edificării „unei lumi pașnice”. A amintit cu grație de implicarea CEB în anii '70 și '80 când Brazilia era sub regim dictatorial. CEB a oferit nu doar încurajare morală și spirituală, ci a demonstrat solidaritate activă și sprijin efectiv în eforturile locale de a apăra demnitatea umană și libertatea. A prezentat apoi pe larg situația din Brazilia cu o populație de 180 de milioane. Peste 20 de milioane nu au încă acces la electricitate, foarte mulți nu beneficiază de educație, asistență medicală; este încă multă sărăcie, dar s-au făcut progrese importante și perspectivele ar fi bune.

În afara, sau în paralel cu plenarele, participanții au avut posibilitatea să ia parte la multe și variate conversații ecumenice și la „mutirao”, cuvânt în limba portugheză care s-ar putea traduce în limba română prin „sevătoare”, sau seminar pe anumită temă de larg interes. Temele abordate la conversațiile ecumenice au fost: „Scandalul sărăciei și inegalitatea crescândă”; „Misiune pentru comunități generatoare de tămăduire și reconciliere”; „Provocări pe drumul spre unitate: În căutarea unui răspuns ecumenic pentru zilele noastre”; „Pluralitatea religioasă este adoptată sau provoacă teamă”; „Tineretul în acțiunea de transformare a cadrului ecumenic”; „Apariția de noi forme de ecumenism”; „Sexualitatea umană: Trup și suflet; Lume și Biserică”; „Viața publică, religie și politică: ambiguități și posibilități”; „Răspunsul Bisericilor la noile amenințări la adresa păcii și securității umane”; „Provocări contemporane la adresa diakoniei: În căutarea unui răspuns ecumenic”; „A deveni o comunitate de femei și bărbați: Învățând din modalitățile femeilor de a fi Biserică”; „Menținerea credinței într-o lume cibernetică: Comunitățile creștine și noile tehnologii”; „Protejarea vieții oamenilor și demnitatea umană”; „Co-existența în cadrul creației lui Dumnezeu: Grijă pentru resursele pământului”; „Depășirea amenințărilor la adresa sănătății umane în contextul HIV/SIDA”; „A mărturisi sfințenia vieții: Bioetica și provocările noii tehnologii”; „Toleranță zero pentru violența împotriva femeilor și copiilor”; „A călători într-un adevăr, a vorbi cu putere”; „Zidirea de comunități ospitaliere; Răspunzând migrației”; „Agenda rasismului: O prioritate pentru Biserici”; „Trecutul și noua căutare a formării ecumenice”; „Persoane cu disabilități: O Biserică a tuturor și pentru toți”.

Este important de notat că participanții ortodocși și cei ortodocși orientali am avut o întâlnire cu discuții importante.

Spre deosebire de Adunările generale precedente astăzi există un site al Adunării cu imagini, documente și cu înregistrări video, pe care sunt invitați cu căldură să-l cerceteze toți cei interesați, sau care ar trebui să fie interesați: www.wcc-assembly.info

AGENDA Î.P.S. MITROPOLIT LAURENȚIU

- **Miercuri, 1 — sâmbătă, 4 FEBRUARIE 2006** — A participat la festivitățile de la Graz prilejuate de ceremonia de predare a ștafetei din partea organizatorilor celei de-a doua Conferințe Ecumenice Europene, în vederea organizării celei de a treia Conferințe, care va avea loc la Sibiu în septembrie 2007. Înalt Prea Sfinția Sa împreună cu Dr. Hanz Klein, vicarul Bisericii Evanghelice din România și cu mag. Oskar Raicea, parohul Bisericii Catolice, a preluat lumânarea aprinsă, simbol al continuității dialogului ecumenic, ce a ars la primele două Conferințe Ecumenice Europene, de la Basel și Graz. Cu această ocazie a ținut conferința: „România și Uniunea Europeană. Așteptări, speranțe și temeri”.
- La Graz a vizitat, de asemenea, Facultatea de Teologie Catolică, cu care Facultatea noastră de Teologie din Sibiu se află într-un parteneriat ecumenic.
- **Joi, 2 FEBRUARIE** — **Întâmpinarea Domnului** — A oficiat Sf. Liturghie și a ținut un cuvânt de învățătură la parohia ortodoxă „Sf. Apostol Andrei” din Viena, împreună cu Pr. Nicolae Dura.
- **Duminică, 5 FEBRUARIE 2006** — A oficiat Sf. Liturghie și a predicat în parohia ortodoxă română „Sf. Nicolae” din Graz, păstorită de P.C. Pr. Liviu Vâlcea.
- **Marți, 7 FEBRUARIE 2006** — A acordat un interviu postului de televiziune PRO TV Sibiu și un altul Ziarului Tribuna.
- **Miercuri, 8 FEBRUARIE 2006** — A participat la lucrările Colegiului Electoral Bisericesc pentru alegerea episcopului Caransebeșului.
- **Joi, 9 FEBRUARIE 2006** — A participat la lucrările Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul cărora s-a confirmat alegerea P.S. Lucian Lugoianu ca Episcop ales al Caransebeșului.
- **Sâmbătă, 11 FEBRUARIE 2006** — A prezidat lucrările Consiliului Eparhial și ale Adunării Eparhiale.
- **Duminică, 12 FEBRUARIE 2006** — A oficiat Sf. Liturghie în Catedrala mitropolitană și a ținut un cuvânt de învățătură. A hirotonit întru preot pe diac. Ioan Iulian Lungoci pentru Parohia Spital-ului Azil Brașov.
- **Luni, 13 FEBRUARIE 2006** — A prezidat lucrările Permanenței Consiliului Eparhial, apoi a avut program de audiențe.
- **Marți, 15 FEBRUARIE 2006** — A fost invitat la lucrările Comisiei Juridice a Camerei Deputaților în problema „Fundatiei Gojdu”.
- **Joi, 16 FEBRUARIE 2006** — A acordat un interviu ziarului „Monitorul Expres” din Brașov pentru pagina de religie.
- **Vineri, 17 FEBRUARIE 2006** — A primit în audiență pe dl. Bogdan Cazaban, consilier al președintelui României. A prezidat ședința preoțească la protopopiatul Brașov. S-a întâlnit cu președintele Consiliului Județean Brașov. A vizitat Schitul „Sfântul Ioan Botezătorul” din Poiana Brașov.
- **Duminică, 19 FEBRUARIE 2006** — A oficiat Sf. Liturghie și parastas în biserica din Sâmbăta de Sus, răsăriteană.
- **Luni, 20 FEBRUARIE 2006** — A prezidat ședința preoțească la protopopiatul Făgăraș.
- **Marți, 21 FEBRUARIE 2006** — A prezidat ședința preoțească la protopopiatul Rupea. A inaugurat și sfințit în aceeași zi „Centrul de Zi” la parohia Homorod împreună cu d-na Gerlinde Gabler-Braun, consilierul social al Arhiepiscopiei Sibiului și inspectorul social, Pr. Nicolae Lătescu. A oficiat slujba Taina Sf. Maslu în biserica parohială.
- **Miercuri, 22 FEBRUARIE 2006** — A primit în audiență delegația Asociației „Societatea Femeilor Ortodoxe” din Sibiu condusă de d-na prof. Chioara Ana.
- **Joi, 23 FEBRUARIE 2006** — A prezidat ședința cu preoții la Brașov. A vizitat Radio „Ortodoxia” și viitorul Schit „Sf. Andrei” din Șirnea - Bran.
- **Vineri, 24 FEBRUARIE 2006** — A prezidat comisia de examinare-concurs pentru ocuparea parohiei vacante Victoria I.
- **Sâmbătă, 25 FEBRUARIE 2006** — A examinat grupa de master, anul I, la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”.
- **Duminică, 26 FEBRUARIE 2006** — A participat la instalarea noului episcop de Caransebeș, P.S. Lucian Mic.
- **Luni, 27 FEBRUARIE 2006** — A făcut parte din Comisia de examinare a prof. Dorina Coste pentru obținerea gradului didactic I, la Liceul „Traian Doda” din Caransebeș.

A consemnat
Pr. Drd. CRISTIAN VAIDA
Secretar de Cabinet

PROGRAMARE DE CONCURS

În condițiile obișnuite de concurs, publicăm spre ocupare următoarele parohii vacante:

PROTOPOPIATUL ORTODOX ROMÂN RUPEA

1. Parohia Comana de Jos

PROTOPOPIATUL ORTODOX ROMÂN FAGĂRAȘ

2. Parohia Ucea de Sus

Termen de concurs: 1 martie — 1 aprilie 2006.

Cei care doresc să ocupe aceste posturi își vor înainta cererea în termenul legal la Oficiile Protopoștii, anexând (unde e cazul), adeverințe cu certificat de la cursurile de îndrumare.

După expirarea termenului de concurs, Oficiile Protopoștii ne vor înainta urgent dosarele cu cererile candidaților.

P.C. Protopoștii sunt îndrumați să verifice cererile candidaților în care se vor menționa vechimea în funcția anterioară, examene absolvite, situația socială (domiciliu, copii, părinți, locul de muncă al soției, etc.).

Cererile care nu cuprind aceste puncte sau nu au acte doveditoare ale acestor puncte nu vor fi luate în considerare la desfășurarea concursului.

Termen de contestație: 15 zile de la data numirii.

† Dr. LAURENȚIU STREZA

Arhiepiscop al Sibiului
și Mitropolit al Ardealului

Consilier ad-tiv bisericesc,
Pr. GHEORGHE STREZA

Articolele și corespondența se adresează Redacției „Telegrafului Român”, Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Tiparul: Tipografia Eparhială Sibiu

ITINERAR PASTORAL

Din încredințarea și cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Dr. LAURENȚIU STREZA al Ardealului, Prea Sfințitul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, Dr. VISARION RAȘINA-REANU, a săvârșit următoarele:

- **1 FEBRUARIE 2005** — P.S. Sa a primit audiențe, lucrări de birou. — Seara, a slujit Vecernia și Litia în Catedrală.
- **2 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Nicolae” din Tâlmăciu, hirotonind întru preot pe diaconul Irimie Cosmin pe seama Spitalului de Oncologie din Brașov și întru diacon pe teologul Liviu-Dumitru Vasu.
- În aceeași zi a vizitat și biserica „Cuv. Paraschiva” din Veștem, aflată în șantier de pictură, vorbind credincioșilor prezenți la slujba Utreniei.
- Seara, a slujit Vecernia în Catedrală.
- **3 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a primit audiențe, lucrări de birou.
- **5 FEBRUARIE 2005** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea Orlat, hirotonind întru preot pe diaconul Liviu-Dumitru Vasu pe seama parohiei Florești, prot. Mediaș.
- A vizitat noua capelă „Sf. Gheorghe” din Orlat, predicând credincioșilor prezenți la slujba Utreniei.
- **6 FEBRUARIE 2006** — Audiențe, lucrări de birou.
- **7 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a făcut parte din soborul de ierarhi care sub protia P.F. Patriarh Teoctist a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala patriarhală cu prilejul zilei de naștere a P.F. Sale.
- A participat la recepția oficială oferită cu acest prilej la reședința patriarhală.
- **8-9 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a participat la lucrările Colegiului Electoral Bisericesc și ale Sf. Sinod.
- **11 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela mitropolitană și slujba de Te-Deum cu prilejul începerii lucrărilor Adunării Eparhiale Sibiu.
- Seara, a slujit Vecernia în Catedrală.
- **12 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Nicolae” din Târnova-Roșu (Porcești), hirotonind întru diacon pe teologul Nicolae Cazacu.
- **13-14 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a ținut audiențe, lucrări de birou.
- **13 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a făcut o vizită la Azilul de noapte, deschis de Arhiepiscopia Sibiului la subsolul noii biserici din str. Constituției — Sibiu.
- **16 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a făcut o vizită la Spitalul neuro-psihiatric din Tâlmăciu, săvârșind slujba sfeștaniei și purtând discuții privind ridicarea unui locaș de cult în incinta acestuia.
- La orele amiezii a săvârșit în Biserica din Groapă — Sibiu slujba înmormântării credincioasei Maria Grigoriu, rostind cuvânt de învățătură.
- **17 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a ținut audiențe, lucrări de birou.
- Seara a participat la Sala Thalia din Sibiu la lansarea oficială a filmului documentar „Sibiu - Capitala Culturală Europeană 2007”, în prezența oficialităților județului Sibiu.
- **18 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Nicolae” din Mândra, prot. Sibiu, hirotonind ca preot pe seama acesteia pe diaconul Nicolae Cazacu, iar întru diacon pe teologul Iuliu-Vincențiu Ungureanu.
- Seara, a slujit Vecernia în Catedrală.
- **19 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea Râșinari, hirotonind întru preot pe diaconul Iuliu Vincențiu Ungureanu, pe seama Parohiei Văleni, prot. Făgăraș.
- **20 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a ținut audiențe, lucrări de birou.
- Seara, a participat în sala mare a Bibliotecii ASTRA din Sibiu la lansarea cărții de predici în limba română a Eminenței Sale Christoph Klein, episcopul luteran, rostind un cuvânt de salut.
- **21 FEBRUARIE 2006** — Audiențe, lucrări de birou.
- Seara a participat la Biblioteca ASTRA la lansarea unui nou număr al Revistei Transilvania.
- **22 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit în sobor, în biserica din Homorod, protopopiatul Rupea, slujba înmormântării preotului Octavian Șoacă (47 de ani), paroh la Comana de Jos, rostind cuvânt de învățătură.
- Seara, a slujit și predicat la Vecernia la Mănăstirea „Sf. Gheorghe” din Bunești, jud. Brașov.
- **23 FEBRUARIE 2006** — Audiențe, lucrări de birou.
- **24 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a ținut audiențe, lucrări de birou.
- Seara, a slujit Vecernia și Acatistul Maicii Domnului, în Catedrală. A slujit în biserica din Sebeșu de Sus, prot. Avrighi, slujba de priveghi pentru Pr. Ioan Savu, rostind cuvânt de învățătură.
- **25 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la Mănăstirea Sâmbăta de Sus și slujba parastasului pentru mitropolitul Antonie Plămădeală, rostind cuvânt de învățătură.
- **26 FEBRUARIE 2006** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica parohială din Dobârca, prot. Săliște (Pr. paroh Ioan Topârcean).
- Seara a slujit Vecernia în Catedrală inaugurând Săptămâna de Rugăciune pentru unitatea creștinilor, rostind și un cuvânt de învățătură.

Arhid. VASILE AVRAM

Sfântul Sinod al Bisericii Greciei a reînnoit indemnul pentru donarea de organe

Decesul a doi copii care așteptau o șansă de a găsi un donator pentru transplant de cord a impresionat opinia publică din Grecia. Biserica n-a rămas indiferentă.

Încă din 1999 Sinodul acestei Biserici s-a pronunțat în favoarea donării de organe destinate grefelor, calificând acest gest drept un act de iubire și de sacrificiu pentru semenii, cu condiția ca acesta să fie rezultatul unei decizii conștiente și libere a donatorului și nici într-un caz un trafic de organe.

Tot atunci s-a făcut apel la credincioși să semneze formulare de donatori de organe, fie din timpul vieții, când s-ar pune problema donării unuia dintre organele duble, fără a pune în pericol sănătatea donatorului, fie după moartea acestuia (a donatorului), cu oferirea de garanții indubitabile de către autoritatea medicală că nu s-a intervenit pentru prevalarea de organe decât după constatarea indubitabilă a decesului donatorului.

De această dată, Sfântul Sinod a lansat chiar o campanie națională pentru determinarea cât mai multor donatori de organe, în favoarea celor suferinzi, a căror supraviețuire depinde în exclusivitate de un astfel de gest umanitar din partea semenilor.

Au fost distribuite, în toate parohiile, formulare puse la dispoziție de Ministerul grec al sănătății și solidarității sociale, și pentru a se constitui în exemple de urmat. Întăistătorul Bisericii Greciei, arhiepiscopul Hristodulos al Atenei și toți membrii Sfântului Sinod s-au declarat oficial donatori de organe.

Se speră astfel ca reacția credincioșilor să fie pozitivă și cât mai mulți dintre ei să devină donatori voluntari de organe.

(Informație preluată din „Episkepsis” nr. 650/2005, p. 16).

Sebastian Barbu Bucur — 75 de ani

Cu puțin timp în urmă a apărut la Editura Semne din București, în condiții grafice de excepție, lucrarea *Sebastian Barbu Bucur — 75 de ani*, ediție îngrijită și adnotată de prof. dr. Constantin Catrina, apreciat muzicolog, folclorist și bizantinolog, autor, între multe altele, alături de Viorel Cosma și Luminița Vartolomei, al monumentalei lucrări *Enciclopedia Muzicii Românești* din care s-a tipărit până acum primul volum, literele A—B. Recent apărut volum s-a realizat cu sprijinul Î.P.S. Sale Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, cu prilejul sărbătoririi a 75 de ani de viață ai Arhid. prof. univ. dr. Sebastian Barbu Bucur, compozitor, interpret și cunoscut bizantinolog, cel care a cercetat laborios vechile manuscrise de la Muntele Athos și din țară, din care a scos la iveală atâtea capodopere ale înaintașilor noștri, străluciți compozitori de psalmodii. S-a născut la 6 februarie 1930 în localitatea Talea, județul Prahova, a urmat cursurile Școlii de cântăreți bisericești de la Mănăstirea Căldărușani, Seminarul teologic monahal de la Mănăstirea Neamț, Institutul Teologic Universitar și Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu” din București. Este doctor în muzicologie-bizantinologie al Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca și diplomat cu calificativul excepțional — Arista, al Conservatorului Macedonean de Muzică din Thesalonice.

Prima parte a volumului *Sebastian Barbu Bucur — 75 de ani*, intitulată *Repere bibliografice*, cuprinde o serie de studii ce poartă semnătura unor reputați compozitori, muzicologi și oameni ai condeului — Elena Chirceș, Mihai Lăzăreș, Alexie Al. Buzera, Florin Buceșcu, Sigismund Toduță, Romeo Ghircioașu, Constantin Catrina, Boris Buzilă, Virgil Căndea, Petru Stanciu, Constantin Drăgușin — ce au ca obiect aspecte ale vieții și activității celui aniversat, cu insistență asupra efortului depus de acesta — decenii de cercetare și investigare — pentru rezolvarea numeroaselor probleme ce au condus la punerea în circulație a unor pagini de o cuvântătoare importanță pentru cultura muzicală românească. Cercetările insistente și asidue asupra *Psaltichiei Românești* a Ieromonahului Filothei sin Agăi Jipei aflate la Biblioteca Academiei Române i-a dat posibilitatea lui Sebastian Barbu Bucur de a descoperi răspunsuri valabile și solid documentate la o serie de întrebări și incertitudini care planau asupra autorului operei menționate, scrisă cu trei veacuri în urmă. Chiar dacă punctele de vedere ale cercetătorului vin în contradicție cu cele ale altor personalități consacrate în acest domeniu, documentația lui Sebastian Barbu Bucur este solidă și informația bogată încât afirmațiile sale rămân valabile în tot ceea ce au mai important și consistent. Altă lucrare ce a stat în atenția cercetătorilor este *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea și aportul original al culturii autohtone*, publicată de Sebastian Barbu Bucur în Editura Muzicală din București în anul 1989, o contribuție de referință pentru școala noastră de bizantinologie.

Următoarele două capitole ale cărții sunt dedicate formației corale de muzică bizantină *Psalmodia* a Academiei de Muzică din București al căru conducător este din anul 1988 Sebastian Barbu Bucur, grupare artistică cu care a susținut numeroase concerte în țară și străinătate și a înregistrat numeroase lucrări din creația compozitorilor de muzică bizantină din România și de la Muntele Athos. Despre activitatea acestei formații corale găsim informații prețioase în studiile semnate de Gheorghe C. Ionescu: *Formația de muzică bizantină „Psalmodia”*; Titus Moiescu: *„Psalmodia” în sala de concert*; Vasile Tomescu: *Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*; Sorina Goia: *Formația de muzică bizantină „Psalmodia”*; Eugen Dan Drăgoi: *O rectoriadă cu un concert extraordinar*; Ioan Golcea: *15 ani de la înființarea formației corale de muzică bizantină „Psalmodia”*; Constantin Catrina: *Arhidiaconul Sebastian Barbu Bucur și modelul „Psalmodiei”*. Succinta prezentare a activității *Psalmodiei* este însoțită de un *Remember* al concertelor acestei prestigioase corale în perioada anilor 1989—2004 și un calendar discografic ce atestă sârguința și truda, tenacitatea și perseverența membrilor formației și dirijorului ei.

Câteva cântări calofonice — *Lumină lină, Troparul Sfântului Mucenic Teodosie de la Brazi, Troparul Sf. Cuvios Vasile de la Poiana Mărului, Slava Litiei Sfinților Mucenici Epictet și Astion, Slava Litiei Sf. Voievod Ștefan cel Mare* etc. — un indice de nume de compozitori, de creații muzicale psaltice și termeni cu caracter imnografic încheie această prețioasă lucrare dedicată Arhidiaconului Sebastian Barbu Bucur, voce emblematică a cântării psaltice, păstrător și apărător al valorilor morale și artistice ocrotite de biserica noastră.

NICOLAE SCUTEA

ANUNȚ

În conformitate cu Hotărârea Sfântului Sinod nr. 677/2002, prin care s-a aprobat Metodologia de obținere a gradelor profesionale pentru preoți, dorim a comunica faptul că examenul de capacitate preoțească, sesiunea de primăvară, a fost programat pentru zilele de 28 și 29 martie a.c., la sediul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu.

Tematica pentru examen poate fi obținută de la Secția Culturală a Arhiepiscopiei și la protopopiatele din Eparhie.

Se pot înscrie candidați din Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Sibiului.

Abonamentul pe 2006 este de 15 RON (150 000 lei).

COD IBAN RO69 RNCB 4200 0000 0061 0001. Pentru străinătate abonamentul este de 25 dolari S.U.A. COD IBAN RO79 RNCB 4200 0000 0061 0015 sau echivalentul în euro COD IBAN RO51 RNCB 4200 0000 0061 0034.

B.C.R. Sibiu, str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Comitetul de Redacție:

Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului — președinte;
P.S. Visarion Râșinașanu — Episcop-vicar — vicepreședinte;
Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu.

I.S.S.N. 1223-8392

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului

În conformitate cu prevederile Statutului de Organizare a Bisericii Ortodoxe Române (art. 6, lit. a) și ale Regulamentului pentru funcționarea Organelor deliberative (art. 127, lit. a), în ziua de 11 februarie 2006, s-au întrunit, la sediul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Sibiului, Consiliul eparhial și Adunarea eparhială.

Au fost prezentate, dezbătute și aprobate rapoartele celor cinci secții: culturală, administrativ-bisericească, economică, juridică și socială.

Redăm în continuare aspecte privind realizările, în 2005, la fiecare dintre aceste secții:

- I. Secția Culturală
- II. Secția Administrativ-bisericească
- III. Secția Economică
- IV. Secția Juridică
- V. Secția Socială

RAPORTUL GENERAL

cuprinzând activitatea Secției culturale a Arhiepiscopiei Sibiului, pe anul 2005.

Pe compartimente, situația în acest domeniu al Secției culturale, în anul 2005, se prezintă astfel:

I. ACTIVITATEA EDITORIALĂ:

1. În Editura Arhiepiscopiei Sibiului, sub semnătura Arhiepiscopului și Mitropolitului de piosă memorie Dr. Antonie Plămădeală s-au tipărit următoarele trei volume:

— Dr. Elie Miron Cristea — *Correspondență, Sibiu 2005*, 190 de pagini;

— Visarion Puiu — *Correspondență, Sibiu 2005*, 181 de pagini;

— Visarion Puiu — *Documente, Sibiu, 2005*, 151 de pagini.

Tot în 2005, s-a continuat tipărirea volumelor 3, 4, 5 din lucrarea „Gânduri de frumuseși albe”, sub semnătura mitropolitului Antonie.

P.S. Sa Episcop-vicar Visarion Rășnăreanu a publicat volumul: „Logos și Cultură”, care constituie o înmănușare, în peste 260 de pagini a unor studii publicate pe parcursul anilor în diverse reviste bisericești locale și centrale.

2. Situația periodicelor eparhiei se prezintă astfel:

a) „Telegraful Român”, cea mai veche publicație bisericească din țară, cu apariție neîntreruptă din 1853, a fost imprimat și distribuit și în 2005 cu regularitate, într-un tiraj de 2027 exemplare lunar, în cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului ca și în alte eparhii din țară și din străinătate.

Ca un fapt de îndreptățită satisfacție am menționa acordarea de către Asociația Română pentru Patrimoniu, în martie 2005, a unui premiu de excelență pentru „Telegraful Român”, caracterizat drept „patriarhul presei românești”, la cei peste 153 de ani de când a fost întemeiat de către mitropolitul Andrei Șaguna.

Ca evenimente deosebite consemnate în paginile „Telegrafului Român”, în anul ce s-a scurs am menționa: aniversarea a 120 de ani de la dobândirea autocefaliei și a 80 de ani de la ridicarea Bisericii noastre la rang de patriarhie; omagierea la împlinirea vârstei binecuvântate de 90 de ani a Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist; cinstirea memoriei episcopului Romei, Papa Ioan Paul al II-lea, care s-a mutat în veșnicie în aprilie 2005; aceeași cinstire adusă memoriei vrednicului de pomenire mitropolit Nicolae Bălan, la împlinirea unei jumătăți de secol de la adormirea sa în Domnul. Și pentru că tot în anul 2005 Arhiepiscopia Sibiului și Mitropolia Ardealului au îmbrăcat veșmânt cernit de doliu la despărțirea de păstorul duhovnicesc — arhiepiscopul și mitropolitul Antonie, cele două numere reunite ale lunii septembrie au devenit cronică a celui trist eveniment.

Cel de-al II-lea Congres Național al Facultăților de Teologie, care a avut loc la finele lui septembrie, la Academia de la Mănăstirea „Brâncoveanu” de la Sâmbăta a constituit un alt eveniment mediatizat în paginile „Telegrafului Român”.

În fine, cele două numere pe luna noiembrie 2005, cu o bogată ilustrație, consemnează în exclusivitate alegerea, investitura și instalarea noului nostru arhiepiscop Dr. Laurențiu Streza, ca arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului.

b) „Revista Teologică”

În momentul în care prezentăm acest raport, cea de a doua publicație a Arhiepiscopiei Sibiului — „Revista Teologică”, putem spune că se află la zi cu apariția, în sensul că toate cele 4 numere din 2005 au fost tipărite și expediate abonaților.

O altă remarcă pozitivă în legătură cu această publicație ar fi dimensiunea fiecărui număr care depășește 200 de pag.

Dacă astfel de constatări ar fi de natură mai mult formală, putem acorda o notă de bună calitate și conținutului revistei. Inevitabil acest conținut îi vizează prioritar pe cei cu pregătire teologică și este asigurat de colaboratori precum profesorii de la Facultatea de Teologie și în mare parte de doctoranzii de la aceeași facultate.

Precum se cunoaște, în conformitate cu normele în vigoare, periodicele cu caracter științific trebuie să obțină o acreditare, adică să li se recunoască de către organismele abilitate o cât mai înaltă cotă valorică. Redacția revistei și secția culturală a Arhiepiscopiei au întreprins în acest an demersuri pentru acreditarea revistei. Răspunsul este pozitiv fără însă a putea spune că s-a întrunit punctajul necesar la toate capitolele. Rămâne ca atare o sarcină de viitor, preocuparea pentru atingerea tuturor parametrilor ceruți de reglementările în vigoare pentru ca revista să se înscrie în rândul celor recunoscute pe plan internațional ca publicații de specialitate cu autoritate.

Numărul de abonamente la Revista Teologică a fost de 873 în 2005.

Munca redacțională este asigurată de redactorul șef care este Pr. Prof. dr. Nicolae Chifăr și de secretarul de redacție Lector Dr. Sebastian Moldovan.

c) „Îndrumătorul bisericesc pe anul 2005”

Ca și „Telegraful Român”, tot așa și „Îndrumătorul bisericesc” este cel mai vechi almanah românesc din țară cu apariție neîntreruptă. A intrat în cel de-al 153-lea an al apariției. A fost editat în 1200 exemplare și a avut o extensivă de 262 de pagini.

Rubricile tradiționale sunt: Calendarul creștin ortodox pe 2005, Patriarhia Română: Organizare, Ierarhi, Cronica bisericească, Aniversări, Comemorări, Credo (studii și articole), Viața pastorală și liturgică, Biserica în actualitate, Varia, Șematismul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu.

Cel care s-a ostenit cu redactarea „Îndrumătorului bisericesc” și în acest an a fost Prea Sfințitul Dr. Visarion Rășnăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

d) Calendarul de perete pe 2005 a fost tipărit într-un tiraj de 180.000 de exemplare.

e) Calendarul creștin ortodox de buzunar pe 2005 s-a tipărit într-un tiraj de 3.000 de exemplare.

II. ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC:

Arhiepiscopia Ortodoxă Română Sibiu are în subordona-re canonică Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”, Seminarul Teologic Liceal „Dumitru Stăniloae” de la Brașov și Secția Teologică din cadrul Colegiului Național „Doamna Stanca” din Făgăraș.

1. FACULTATEA DE TEOLOGIE „ANDREI ȘAGUNA” DIN SIBIU.

Această facultate se legitimează prin vechimea ei, prin statutul cadrelor didactice și prin dotarea materială ca o instituție de învățământ teologic universitar foarte bine situată în ierarhia instituțiilor de același grad. Are 24 de cadre didactice titulare, dintre care 8 profesori, un conferențiar, 12 lectori, un asistent și doi preparatori. Mai activează în cadrul facultății, la cursurile de master și doctorat încă 4 profesori consultanți. Zece cadre didactice, între care se numără și cei 4 profesori consultanți sunt conducători de doctorat. Decanul facultății este Pr. Prof. dr. Dorin Oancea.

Începând cu anul universitar 2005—2006, s-a introdus noul sistem de învățământ, cu următoarea structură: 3 ani licență, 2 ani masterat, 3 ani doctorat. S-au desființat dubbele specializări și ca urmare, la Facultatea de Teologie din Sibiu există în prezent un număr de patru monospecializări: Teologie Pastorală, Teologie Didactică, Teologie Socială și Artă Sacră.

La masterat există patru secții: Secția Biblică, Secția Sistematică, Secția Istorică și Secția Practică.

Efectivul de studenți, la ciclul de licență, în anul universitar 2004—2005 a fost de 642, dintre care 457 băieți și 185 fete. Au promovat examenul de licență 99 de absolvenți din 130. În anul I al anului universitar 2005—2006 au fost înscriși 290 de studenți. La masterat, la secțiile menționate au fost înscriși 95 de studenți. Din străinătate frecventează cursurile, la ciclul de licență, un număr de 9 studenți, dintre care 7 studenți din Republica Moldova, un student din Ucraina și un student din SUA.

Efectivul de doctoranzi aflat în stadiul de pregătire a fost de 146. S-au acordat 9 titluri de Doctor în Teologie.

Formarea duhovnicească a studenților rămâne un capitol mereu actual. Intră în competența și datoria cadrelor didactice și a spiritualilor. În legătură cu formarea duhovnicească a studenților se cuvin a fi menționate și programele de meditații și conferințe duhovnicești organizate de ASCOR, în cele două posturi mari de peste an.

Pe lângă activitatea didactică, corpul profesoral a prestat și o activitate de cercetare teologică, publicând cărți, studii și articole.

Unele cadre didactice fac parte din comisii de evaluare academică (I.P.S. Dr. Laurențiu Streza, Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan sunt membri în Comisia de atestare a titlurilor, diplomelor universitare de pe lângă Ministerul Educației și Cercetării), precum și din unele organisme ecumenice — Consiliul Ecumenic al Bisericilor, Conferința Bisericilor Europene sau din unele asociații de specialiști (Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan este membru în Comisia de Educație și Formare Ecumenică în Consiliul Ecumenic al Bisericilor de la Geneva; Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc este membru în „Studiorum Novi Testamenti Societas”; Pr. Prof. Dr. Dorin Oancea este membru în Comisia de Dialog dintre Bisericile Ortodoxe și Biserica Reformată, ca și din „Societas Oecumenica”; Pr. Lector Dr. Nicolae Moșoiu este membru în Comisia Misiune și Evanghelizare a Consiliului Ecumenic al Bisericilor; Arhid. Prof. Dr. Ioan I. Ică jr. este membru în Comisia de Dialog Teologic dintre Bisericile Ortodoxe și Biserica Romano-Catolică).

Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” a promovat și în anul 2005 aceleași bune relații de parteneriat cu instituții de învățământ teologic din țară și străinătate. Amintim doar parteneriatele cu străinătatea: Facultatea de Teologie Catolică a Universității din Graz — Austria, Facultatea de Teologie Vechi-Catolică și Reformată din Berna — Elveția, Facultatea de Teologie Catolică din Angers — Franța.

2. SEMINARUL TEOLOGIC LICEAL ORTODOX „DUMITRU STĂNILOAE”, DIN BRAȘOV

În cadrul acestei unități școlare, care funcționează la Brașov, într-un local de stat, cu 8 săli de clasă, au învățat în anul școlar 2004—2005 un număr de 154 elevi, repartizați pe clase astfel: clasa a IX-a — 22 elevi, clasa a X-a — 30 elevi, clasa a XI-a — 32 elevi, clasa a XII — 29 elevi, clasa a XIII-a — 41 elevi în 2 clase.

Majoritatea elevilor sunt din Eparhia Sibiului și 3 elevi din Republica Moldova care, la fel ca și elevii din afara Brașovului, beneficiază de locurile din internatul pus la dispoziție de Inspectoratul Școlar Județean Brașov.

În privința sesiunii de Bacalaureat 2005, toți cei 41 de elevi care au încheiat clasa a XIII-a au obținut Diploma de bacalaureat.

Prin fondurile obținute de la Consiliul local Brașov (aproximativ 150.000.000 lei) s-au derulat în perioada vacanței lucrări de reparație la imobil, igienizare și zugrăveală, care au făcut ca activitatea să se desfășoare în condiții bune.

Corpul profesoral al Seminarului Teologic „Dumitru Stăniloae” numără 20 de cadre didactice, avându-l ca director pe Pr. Prof. Victor Neamțu, din care 7 preoți pentru disciplinele de specialitate teologică și 13 cadre didactice pentru disciplinele laice de cultură generală care își completează norma didactică în alte școli din localitate, sau la plata cu ora.

Elevii și profesorii Seminarului au putut beneficia de biblioteca proprie, care numără peste 3000 de titluri, la care se adaugă periodicele și revistele de specialitate teologică pe care le posedă. De asemenea cabinetul de informatică are 26 de calculatoare de ultimă generație.

Activitatea liturgică și de formare spirituală a elevilor școlii se desfășoară în Capela amenajată în incintă, cu hramul „Sf. Mucenic Dimitrie”.

3. SECȚIA TEOLOGICĂ din cadrul COLEGIULUI NAȚIONAL „DOAMNA STANCA” FAGĂRAȘ

A doua instituție de învățământ teologic liceal a Eparhiei Sibiului funcționează la Făgăraș, într-un local propriu Arhiepiscopiei, cu 6 săli, cedat de Ministerul Apărării Naționale în urmă cu 4 ani. Aceste clase cu profil vocațional teologic se află sub conducerea Direcțiunii Colegiului Național „Doamna Stanca”.

Numărul elevilor școlarizați în anul 2004—2005 a fost de 117, majoritatea fiind din Eparhia Sibiului, repartizați astfel pe clase: clasa a IX-a — 24 elevi, clasa a X-a — 26 elevi, clasa a XI-a — 26 elevi, clasa a XII-a — 20 elevi, clasa a XIII-a — 21 elevi.

În sesiunea de Bacalaureat 2005, toți cei 21 de elevi înscriși au obținut Diploma de bacalaureat.

Corpul profesoral care predă la clasele de seminar este constituit din 7 cadre didactice pentru disciplinele teologice și 15 pentru disciplinele laice, majoritatea titulari ai școlii.

În ceea ce privește lucrările la noua biserică din curtea Seminarului, acestea se află într-un stadiu avansat. La nivelul anului 2005 au fost făcute investiții de aproximativ 400.000.000 lei, bani proveniți de la bugetul de stat și sponsorizări.

Responsabil pentru clasele de seminar din cadrul Colegiului condus de Prof. Nicolae Postolache este P.C. Pr. Prof. Vasile Stan.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL RELIGIOS ÎN ȘCOLILE DE STAT

În anul școlar 2004—2005 catedrele de religie în învățământul primar, gimnazial, liceal și profesional au fost ocupate de un număr de 469 cadre didactice astfel: 238 în județul Sibiu și 231 în județul Brașov, din care preoți 96 la Sibiu și 32 la Brașov.

Din totalul mai sus prezentat, în Sibiu sunt 87 de profesori de religie titulari iar în Brașov 94, concentrați în proporție de 80% în orașe.

În ceea ce privește perfecționarea prin obținerea gradelor didactice, avem un număr de 15 profesori cu gradul I, 91 cu gradul II și 140 cu definitivatul.

În ceea ce privește manualele școlare, Arhiepiscopia Sibiului a înaintat Sectorului de învățământ al Patriarhiei Române 4 proiecte de manuale pentru clasele V—VIII, însoțite de referatele necesare pentru analizarea lor în comisia de specialitate precum și proiectele de manuale pentru clasele a II-a, a IV-a, a VI-a și a VII-a, elaborate de profesori din această eparhie.

Ca suport pentru orele de clasă, Arhiepiscopia a oferit gratuit fiecărei școli din eparhie câte un set de ghiduri biblice, set compus din 6 titluri. Acestea au fost obținute cu titlu gratuit de la Societatea Biblică Interconfesională din România.

Ca și în anii trecuți au fost organizate întâlniri cu profesorii de religie, la nivel de județ, sau zonă, la care au fost transmise și prelucrate îndrumările venite de la Patriarhie sau Ministerul Educației pentru buna desfășurare a anului școlar.

III. ACTIVITATEA DE PREGĂTIRE ȘI PERFECȚIONARE A CLERULUI

Cursurile metodologice pentru obținerea gradelor profesionale:

În anul 2005, cursurile metodologice pentru obținerea gradelor profesionale ale clerului (seria a 90-a) s-au ținut la sediul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu între 18—30 iulie 2005. S-au înscris preoți din Arhiepiscopia Sibiului, Episcopia Covasnei, Harghitei și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Examenul final pentru ambele cursuri a constat dintr-o probă de cunoștințe teologice interdisciplinare, o probă de cunoștințe pastoral-misionare și o probă practică. Rezultatele obținute la examenul de definitivare și gradul II au permis tuturor candidaților înscriși să fie declarați reușiți, ei obținând media minimum 7,00.

Pentru examenul de gradul I nu s-a înscris până în prezent nici un preot.

Concomitent cu cursurile preoțești s-au ținut și cursurile de atestare pentru cântăreții bisericești. La aceste cursuri s-au înscris 12 cântăreți bisericești din Arhiepiscopia

(Continuare în pag. a II-a)

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului

(Urmare din pag. a III-a)

— 24 sept. 2005 — a săvârșit o slujbă de binecuvântare la Centrul Social din Halchiu, prot. Brașov, cu prilejul inaugurării acestuia.

— 11 dec. 2005 — a săvârșit Sf. Liturghie Arhierească la capela „Sf. Treime” a Penitenciarului din Codlea.

c) Părintele Consilier Gheorghe Streza, în calitate de locuitor de consilier social (1 mart. 2004 — 1 dec. 2005) împreună cu P.C. Părinți Protopopi au coordonat și s-au implicat în problematica socială la nivel de eparhie, respectiv de protopopiate.

d) Părintele Nicolae Lăteșescu, pr. asistent social în cadrul Biroului de Asistență Socială al Arhiepiscopiei, în anul 2005 a făcut 258 de vizite la cele 6 Centre de Plasmă din Sibiu și din județ, acordând copiilor aflați aici ore de religie, consiliere psiho-emoțională și spirituală, servicii religioase. Pentru comunitatea credincioșilor cu deficiență de auz, pentru persoanele dependente de alcool și droguri din Așezământul „Nazaret” — Șura Mică și pentru persoanele aflate în Arestul Poliției — Sibiu, a făcut de 208 ori diverse slujbe religioase (Sf. Liturghie, Sf. Taină, Ierurgii) și consiliere duhovnicească. A participat la 7 întruniri (seminarii, conferințe, sesiuni de informare) ca delegat al Centrului Eparhial.

e) P.C. Părinte Cătălin Dumitrescu paroh la Parohia Spitală I Sibiu, prin contribuția credincioșilor a oferit în fiecare zi de joi o masă caldă la peste 20 de persoane cu risc

social, la demisolul bisericii cu hramul „Sf. Nectarie” de pe strada Dealului.

f) De-a lungul anului 2005 și în mod deosebit în preajma Sfințelor Sărbători închinăte Nașterii și Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, au fost dăruite ajutoare bănești din partea Arhiepiscopiei prin Sectorul de Asistență Socială, la peste 450 de persoane și familii sărace în valoare de 20.655,00 RON din Fondurile „Filantropic” și „Filantropia”, iar suma de 2.100,00 RON din aceleași fonduri a fost oferită la diverse fundații, asociații și ONG-uri cu activități sociale.

g) Pentru ajutorarea sinistratilor din Indonezia și coasta sudică a Asiei, ca urmare a cataclismului produs în decembrie 2004, Arhiepiscopia Sibiului a virat în contul Crucii Roșii suma de 85.092,8 RON.

h) În urma calamităților generate de inundațiile ce au început în primăvara anului 2005, au fost trimise Eparhiilor Timișoarei, Dunării de Jos și Buzăului, pentru familiile sinistrate, suma de 359.996,00 RON.

În luna decembrie 2005, pe postul de Consilier social al Arhiepiscopiei Sibiului a fost numită D-na Gerlinde Gähler-Braun, „cititor” renumitului cămin de bătrâni Karl Wolf din Sibiu. În timpul cât a condus această instituție de binefacere (1993—1998) s-a construit edificiul aceluiași centru social sibian. Doamna consilier Gerlinde, începând cu anul 1990 — când a venit pentru prima dată în România, cu ajutoare din Germania, unde a și rămas și mai apoi din anul 1993 de când a devenit fiică a Bisericii ortodoxe — și până în prezent, a desfășurat o meritorie activitate socială, atât

în Arhiepiscopia Sibiului, cât și anterior în Episcopiiile Aradului și Caransebeșului.

Din momentul numirii sale în structura de conducere a Sectorului Social al Arhiepiscopiei, s-a implicat în problematica socială a eparhiei prin:

— Contactarea mai multor ONG-uri cu profil social, în vederea unei colaborări în viitor — (ARAPAMESU, PAPA-GENO, O LUME NOUĂ, AWO ș.a.) — pentru elaborarea de Proiecte.

Proiecte sociale prevăzute a se derula în anul 2006

1. „Tabor” — Comunitatea credincioșilor cu deficiență de auz din Arhiepiscopia Sibiului — SB.
2. Omul fără locuință — aproapele nostru — SB.
3. „Șansa ta” — Copiii super-dotați din satele Jud. Sibiu — SB.
4. Prevenția delincvenței juvenile — SB.
5. Serbare pentru vârstnicii peste 80 de ani:
 - a) „Serbarea primăverii”
 - b) „Serbarea — Vine Moș Crăciun” — SB.
6. „Centrul de asistență pentru vârstnici și copii” — BV.
7. „Centrul maternal” — BV.
8. „Ocroțirea sănătății și întreținerea pe timp nelimitat a vârstnicilor” — BV.

Inspector Asistență socială
Pr. NICOLAE LĂTEȘESCU

„Servicii sociale cu caracter primar și de suport pentru persoanele vârstnice”

Asociația cu caracter diaconal „Sfântul Nicolae”, care funcționează pe lângă Parohia Sibiu — Valea Aurie, are în derulare, începând cu 1 martie 2005, proiectul „Servicii sociale cu caracter primar și de suport pentru persoanele vârstnice”.

Și-au acordat sprijinul diverse personalități marcante ale instituțiilor cu profil social ale Municipiului Sibiu. Aș aminti pe d-nul Andrei Polefca — Secretarul General al Consiliului Județean Sibiu, d-na Anca Drăgan — Director General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sibiu, d-na Monica Tăcoi — Consilier al Prefecturii Sibiu, d-na Deleanu Mariana — Consilier al Serviciului Public de Asistență Socială al Municipiului Sibiu, d-na Cornelia Rotaru — Director al Căminului pentru persoane vârstnice Sibiu str. George Coșbuc, d-nul Daniel Ciocănea — D.G.A.P.C., coordonator de proiect, P.C. Părinte Ioan Miu — Directorul Adăpostului de noapte, precum și asistenți sociali ai S.P.A.S. — D.G.A.P.C. și ai altor instituții, asociații și fundații din Sibiu și din județul Sibiu.

P.C. Părinte Simion Săsăușan, paroh al Parohiei Sibiu — Valea Aurie I și președintele al Asociației „Sfântul Nicolae”, a relevat faptul că, „proiectul are drept scop prevenirea marginalizării sociale și îmbunătățirea condițiilor de trai pentru un număr de 40 persoane vârstnice domiciliat în municipiul Sibiu, acesta putând fi realizat prin intermediul furnizării de servicii sociale cu caracter primar (informare și consiliere), asistență și suport (livrarea unei mese calde

la domiciliu și activități de petrecere a timpului liber) în funcție de nevoile identificate sau exprimate.

Obiectivele proiectului

Obiective generale și operaționale

1. Dezvoltarea de servicii sociale cu caracter primar pentru persoanele vârstnice din municipiul Sibiu aflate în situații de risc social.

● Implementarea managementului de caz pentru persoanele vârstnice incluse în proiect;

● Asigurarea de servicii de informare și consiliere pentru beneficiari;

2. Creșterea numărului de persoane vârstnice care beneficiază de servicii de asistență și suport la nivelul municipiului Sibiu;

● Asigurarea unei mese calde complete și echilibrate la domiciliu pentru un număr de 40 persoane vârstnice;

● Dezvoltarea unor activități de petrecere a timpului liber pentru persoanele vârstnice.

3. Conștientizarea de către societatea civilă a problematicei cu care se confruntă persoanele vârstei a treia.

● Implicarea actorilor din domeniul asistenței sociale în problematica persoanelor vârstnice prin organizarea de întâlniri trimestriale;

● Facilitarea dialogului între persoanele vârstnice și comunitate prin întâlniri săptămânale.

Cum se justifică acest proiect?

Conform Strategiei de Asistență Socială a Județului Sibiu 2004—2007, aprobată de către Comisia Consultativă a județului, asi-

gurarea de servicii sociale la domiciliul persoanelor vârstnice reprezintă o prioritate pentru județul Sibiu. Datele statistice cuprinse în această strategie arată că în municipiul Sibiu au domiciliul stabil un număr de 25 838 persoane vârstnice, ceea ce reprezintă un procent de 16,68% din totalul populației stabilite în municipiul și un procent de 35,32% din totalul persoanelor vârstnice din județ. Din numărul total de persoane vârstnice domiciliat în Sibiu, persoanele cu vârsta peste 70 de ani reprezintă un procent de 44,42%.

Analizele cuprinse în Strategia Județeană de Asistență Socială cu privire la oferta de servicii sociale alternative destinate persoanelor vârstnice din municipiul Sibiu, scot în evidență faptul că aceste servicii nu răspund în totalitate nevoilor individuale și globale ale vârstnicilor, fiind extrem de reduse (0,6 persoane vârstnice beneficiază în prezent de aceste servicii la nivelul municipiului Sibiu) în timp ce nevoia de astfel de servicii cunoaște un trend ascendent datorită creșterii speranței de viață, situației economice precare și a polipatologiei specifice vârstei a treia.

Problematica persoanelor vârstnice la nivelul municipiului Sibiu a fost subiect de dezbateră între reprezentanții instituțiilor publice și membrii comunității sibiene la întâlnirea organizată în data de 14.05.2005 de Serviciul Public de Asistență Socială a Județului Sibiu. Analizele realizate cu ocazia acestui eveniment au reliefat faptul că problemele socio-economice cu care se confruntă vârsta a treia, accentuate și de starea de sănătate precară a persoanelor vârstnice, au condus la situația în care unui mare număr de persoane din această categorie îi este extrem de dificil să-și asigure un nivel de

trai decent. Dificultățile de deplasare create atât de problemele specifice acestei categorii a populației, cât și de alți factori direcți sau indirecti, conduc la imposibilitatea anumitor persoane vârstnice de a se aproviziona sau de a-și asigura masa zilnică. În același timp s-a semnalat o accentuare a lipsei de angajare a familiei privind susținerea membrilor săi vârstnici, inclusiv în plan material, afectiv, moral, în planul respectului și al recunoștinței, dar și o desocializare în același timp la un proces de decoabitare în general din momentul constituirii familiei copiilor, ceea ce îi face pe vârstnici mai vulnerabili, mai ales când singurătatea acestora se asociază cu lipsa mijloacelor materiale și dependența de servicii sociale. În concluzie, s-a semnalat necesitatea implementării unor servicii sociale de îngrijire cu caracter primar și de suport pentru persoanele vârstnice ca variantă viabilă atât din punct de vedere financiar, cât și din punct de vedere al impactului pe care furnizarea acestor servicii îl va avea asupra potențialilor beneficiari direcți și indirecti.

În acest sens Serviciul Public Județean de Asistență Socială, în parteneriat cu Asociația de Binefacere „Sfântul Nicolae” Sibiu, și-a propus ca prin implementarea proiectului Servicii sociale cu caracter primar și de suport pentru persoanele vârstnice, să reducă și să evite marginalizarea socială a persoanelor vârstnice, să ofere soluții viabile în vederea creșterii capacităților de raportare la mediul social a acestui grup de persoane, să poată susține interesele acestora, să prevină și să soluționeze problemele semnalate prin intermediul Strategiei de Asistență Socială a Județului Sibiu 2004—2007—2010.

Pr. NICOLAE LĂTEȘESCU,
Asistent social

Pregătirea celei de-a patra întâlniri a Comitetului de planificare, Sibiu (30 martie — 2 aprilie 2006), pentru organizarea celei de-a Treia Adunări Ecumenice Europene (AEE3), Sibiu, 4—9 septembrie 2007

În perioada 6—10 martie anul curent s-a aflat la Sibiu doamna Beate Fagerli, secretară a Consiliului Ecumenic al Bisericii (CEB), responsabilă din partea acestei Instituții cu organizarea AEE3. Scopul vizitei Doamnei Fagerli a fost de a lua un prim contact cu realitățile orașului, de a se informa despre stadiul pregătirilor locale în vederea organizării AEE3 și mai ales de a pregăti, împreună cu Secretariatul Comitetului local, detalii organizatorice legate de întrunirea Comitetului de planificare a AEE3.

Doamna Fagerli a sosit la Sibiu în seara zilei de 6 martie, când a vizitat centrul istoric al orașului Sibiu. În dimineața zilei de 7 martie a avut loc o primă ședință informativă cu secretarii Comitetului local. Apoi a fost primită în audiență oficială de către Înalț Prea Sfinția Sa Dr. Laurențiu Streza, Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului. Doamna Fagerli a transmis Înalț Prea Sfinției Sale salutări cordiale din partea Excelenței Sale, Domnului Colin Williams, Secretar general al CEB, după care au purtat o discuție legată de sosirea la Sibiu la sfâr-

șitul lunii, a membrilor Comitetului de planificare, precum și despre stadiul pregătirilor AEE3. Înalț Prea Sfinția Sa a asigurat-o pe doamna Fagerli de tot sprijinul Bisericii Ortodoxe Române, prezentându-i totodată reședința mitropolitană, în special spațiile care ar putea fi folosite în timpul desfășurării marelui eveniment ecumenic. Înalț Prea Sfinția Sa a transmis de asemenea frățeste salutări Excelenței Sale, Domnului Colin Williams.

În jurul amiezii Doamna Fagerli a fost primită în audiență oficială de Excelența Sa Dr. Christoph Klein, Episcopul Bisericii Evanghelice Germane C.A. După prezentarea cordialelor salutări din partea Excelenței Sale Colin Williams, Domnul Episcop a fost informat despre stadiul pregătirilor AEE3 și programul celei de-a patra întruniri a Comitetului de planificare de la Sibiu. Excelența Sa a făcut o serie de propuneri interesante legate de modul organizării AEE3 și de programul cultural din cadrul acesteia.

După-amiază, Doamna Fagerli a participat la o ședință a Comitetului local pentru orga-

nizarea AEE3. După salutul cordial din partea conducerii CEB și împărtășirea primelor impresii (pozitive) legate de orașul Sibiu și stadiul pregătirilor AEE3, Doamna Fagerli i s-a prezentat activitatea Comitetului local, după care ea însăși a prezentat Comitetului local proiectul organizării forumurilor de discuții din cadrul AEE3, proiect ce urmează a fi înaintat spre dezbateră Comitetului de planificare.

Seara, a vizitat două familii ortodoxe din parohia „Sfinții Arhangheli” din Sibiu, care s-au angajat să ofere găzduire unor participanți la AEE3. Acest lucru a fost posibil prin amabilitatea Prea Cucerniciei Sale Preot Dr. Ioan Mircea Ielciu.

Ziua de 8 martie a fost rezervată unor ample discuții cu secretarii Comitetului local, punându-se la punct detaliile legate de sosirea membrilor Comitetului de planificare precum și de desfășurarea întrunirii acestuia. Apoi a fost vizitat locul unde va fi amplasat cortul în care se vor ține adunările plenare ale AEE3 precum și principalele hoteluri unde vor fi cazați participanții.

În 9 martie Doamna Fagerli a vizitat Academia Evanghelică, locul unde se vor ține ședințele Comitetului de planificare. Împreună cu domnul Rainer Wagner, director executiv al Academiei, au fost clarificate o serie de detalii organizatorice. Apoi s-a continuat vizitarea hotelurilor din împrejurimile Sibiului, după care în jurul amiezii Doamna Fagerli a fost primită în audiență de Prea Sfinția Sa Dr. Visarion Rășinăreanu. În prezența Prea Cucerniciei Sale Prof. Dr. Dumitru Abrudan, Consilier spiritual al Arhiepiscopiei Sibiului, Prea Sfinția Sa a prezentat Doamnei Fagerli activitățile ecumenice locale în care sunt angajate toate Bisericele istorice din Sibiu. În după-amiază zilei de 9 martie a avut loc o ultimă ședință cu secretarii Comitetului local, clarificându-se o serie de detalii legate de organizarea AEE3. În dimineața zilei de 10 martie Doamna Fagerli a părăsit Sibiu, cu destinația Geneva.

A consemnat Prep. Dr. DANIEL BUDA